

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (volt Brassai
ucca) 10. szám. Telefonszám: 9-77

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Félévre . . . . . 600 lej
Negyedévre . . . . . 320 lej
Egy hónapra . . . . . 110 lej

KÜLFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre 10 dollár
Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénzben)
Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

Az Uj Kelet az egyetemes orlévi
és bánási

Cikkeink utólag Ramassetter Robert
forrás megjelölésével

Kéziratok
megőrzésért II e ozunk

Faszandál és nemzeti viselet

Sokoldalú miniszterelnökünk, aki mel-
léken a közoktatásügyi tárca ügyeit is
ellátja, nap-nap után szolgálati bizony-
ságot amellel, hogy nemcsak a szavak, de
a tettek embere is. Hogy a szavak embere,
azt tudtuk róla régen s ha netalán nem
tudtuk volna, egy a mangaliai kijelenté-
sek, amelyekről tegnap óta hangosak az
ország tájai, mindnyájunkat lecsújtóan
meggyőzhettek róla.

Ma alkalmunk van Jorgát mint a tet-
tek emberét is közelebbről megismerni.
Közoktatásügyi miniszteri minőségében el-
határozta, hogy módosítani fogja a tanu-
lók egyenruháját. A maiak nem tetszenek
neki. Addig is, amíg az új egyenruhák
elkészülnek, a miniszter ajánlja, hogy a
diákok faszandálban járjanak iskolába.
Kiváló gondolat! Különösen télviz ide-
jére.

Jorga gondoskodása azonban nem áll
meg a tanulóknál, de kiterjed a tansze-
melyzetre is. A tanítóktól és tanároktól,
ugy férfiben, mint nőben, azt kívánja
Jorga, hogy lehetőleg nemzeti viseletben
tanítsanak.

Nincs nagyobb tisztelője nálunk a népi
szokásoknak és tradícióknak, különösen
ha művészi téren nyilatkoznak meg. A
„folklor“ a kultúremberiség kifejlődése
értékes dokumentumának tartjuk. De nem
hiszük, hogy a modern pedagógiának
nélkülözhetetlen kelléke volna a nemzeti
viselet. Nem hiszük, hogy a XX. század
fejlesztésének irányvonala esne a tan-
személyzetnek nemzeti ruhába való buj-
tatása.

Néhány nappal ezelőtt Jorga egy angol
újságíróknak azt mondta, hogy Európa
legnagyobb szerencsétlenségének a túlzott
nacionalizmust tartja. Ugy érezzük, hogy
Jorga legújabb iskolarendeletemének szü-
nyje éppen ez a kárhóztatott és valóban
túlzó nacionalizmus.

Mihalache nyugdíja

Szabadszáju miniszterelnökünk szemé-
lyes hírharsónája, a Neamul Românesc
szenciós leplezéséktől, hogy Miha-
lache volt belügyminiszter kérvényt
nyújtott be nyugdíjigényének rendezése
iránt. Mihalache nem mint volt belügy-
miniszter igényel nyugdíjat, hanem mint
tényleges — néptanító. A nemzeti paraszt
párt népszerű vezetője ugyanis, mielőtt bel-
ügyminiszter lett, harminc évig tanító-
kodott egy régi faluban.

A Neamul Românesc Mihalachenak ezt
a lépését hallatlan visszaélésként aposz-
trofálja.

Mint annyi sok esetben, most is épp az
ellenkező véleményen vagyunk. Abban a
tényben, hogy Mihalache most tanító
nyugdíja ügyében kilincsel, a volt bel-
ügyminiszter legszebb dicséretét látjuk.
Ekes bizonyossága ez Mihalache puritán-
sága mellett, aki közel hároméves mi-
nisterség után is rá van szorulva a tan-
ítói nyugdíjra. Mifelénk ez bizony ritka
jelenség. A közhit nálunk a ministersé-
get egyértelműnek veszi a meggazdago-
dással és valljuk be — nem egészen alap-
talanul.

Ugy látjuk azonban, a Neamul Românesc
el sem tudja képzelni, hogy Romániában
valaki ministersége után is szegény
ember maradjon. Ez pedig nem szép dol-
gok éppen a miniszterelnök lapjától.

A tél kísértete

Hüvös őszi szelek fujdogálnak, pedig
még nincs is itt az ősz. De már közeleg:
ezek a hüvös napok a valódi ősz prelu-
dumaként hatnak. Az ősz pedig a tél, a
zord, kietlen tél előszobája, melynek aj-
taján fagyos kezekkel kopogtat az inség
és a kétségbeesés.

Borzalmas tél várakozik Európára. Nem
a hidegsége, nem a zordsága miatt, ha-
nem mert hidegségében és zordságában
emberek milliói állanak védtelenül, ki-
dobottan, kétségbeesetten, mint az erdők

Maniu újabb audencián jelenik meg az uralkodó előtt

A miniszterelnökség másodszor is igyekszik cáfolni Jorga
nagy konsternációt keltő mangaliai kijelentéseit

Bucuresti-Bukarest, augusztus 27. (Az
Uj Kelet tudósítójától.) A politikai élet
ma is Jorga mangaliai kijelentéseinek
hatása alatt áll, amelyeket „fenomális-
nak“ nevez a bukaresti sajtó. Megirtuk,
hogy a miniszterelnökség által kiadott hi-
vatalos cáfolat nem tudta tompítani a
nyilatkozat élet, annál is inkább, mert a
miniszterelnök meglehetősen nagy nyilvá-
nosság előtt tette meg ezeket, a politika
történetében páratlanul álló kijelentése-
ket. Az Adeverul ezzel kapcsolatban töb-
bek között a következőket írja:

Egy cáfolat, amely nem cáfol

„Hiába vártuk a kijelentések kategóri-
kus megcáfolását. A miniszterelnökség
hivatalos kommunikéje nemcsak hogy nem
jelent kategórikus cáfolatot, hanem ellen-
kezőleg megerősíti a kijelentéseket. Mi-
dön ennyire precíz és kategórikus nyilat-
kozatról van szó, akkor a kommuniké meg-
elégzik azzal, hogy „tapintatlanságról“ és
a becsületérzés hiányáról“ beszéljen, mert
egy magánbeszélgetés során tett kijelen-
tések nyilvánosságra kerültek. Az Adeverul
ezzel szemben leszögezi, hogy szó sem
lehet magánbeszélgetésről, mert Jorga
egy küldöttség előtt nyilatkozott, amely-
nek be kellett számolnia a nyilvánosság
előtt küldetése eredményéről.“

Az első cáfoló nyilatkozat hiányossá-
gait, ugylátszik maga a kormány is el-
ismerte, mert ma délután a miniszterel-
nökség sajtóirodája újabb kommuniké

tett közzé, amely indirekt módon igyek-
szik Jorga mangaliai kijelentéseinek
súlyosságát enyhíteni. A kommuniké a kö-
vetkezőképpen hangzik:

A második cáfolat

„Argetoianu pénzügyminiszternek a
hitelélet helyreállítása és a pénzügyterek
szanalása érdekében kifejtett akciója az
egész kormány helyesléssel találkozott.
A legutóbbi, Szonajában megtartott tanács
kozáson Jorga miniszterelnök, gratulált a
pnzügyminiszternek eredményes tevékeny
ségéért és az egész minisztertanács kö-
szönetét fejezte ki előtte.

Egyes rosszhiszeműeknek azt próbálko-
zását, hogy nézeteltéréseket fedezzenek
fel a kormány tagjai között, a legszigor-
rubban el kell itélni.“

Maniu a király előtt

Bucuresti-Bukarest, augusztus 27. A
Lupta azt a feltűnéskeltő hírt közli, hogy
Maniu Gyula rövidesen újabb audencián
jelenik meg az uralkodó előtt. A lap hozzá
teszi, hogy egyelőre semmit sem lehet
tudni a nemzeti parasztpárti vezér
audienciájának tárgyáról és céljáról.

Bucuresti-Bukarest, augusztus 27. Vasi-
lescu-Carpen ipar- és kereskedelemügyi
miniszter a papir, a cement és egyes
petróleumtermékek árának revízió alá
vételével foglalkozik. Ezzel kapcsolatosan
rövidesen megbeszélésre fogja összehívni
az érdekelt iparágak képviselőit.

Hárommillió birsággal sujtották Bocu Severt

Bucuresti-Bukarest, augusztus 27. A
kormánylapok már hónapok óta külön-
böző vádakkal illetik Bocu Severt, többek
között azzal, hogy milliók összegeket hasz-
nált fel saját céljaira a tartományi igaz-
gatóság pénzből. Ezek a vádak minded-
dig nem bizonyosodtak be. Ezzel szemben
ugylátszik, hogy megfelelnek a valóság-
nak azok a híradások, amelyek Bocu Se-
ver vámasaláiról számoltak be. Bocu
tartományi igazgatóságának ideje alatt az
aradi és a curtici vámhivataloknál kü-
lönböző értékes holmikak hozott be kül-
földről, mint butorokat, ezüstműveket,
selyemárukat, szőnyegeket és egyéb luxu-
s-cikkeket anélkül, hogy megfizette volna a
törvényes vámilletékeket.

A vizsgálattal megbízott vámfelügyelők
most terjesztették be jelentésüket a pénz-
ügyminisztériumhoz.

Eszerint az aradi
vámhivatalnál behozott árukól kifolyó-
lag 1 millió 886 ezer lej büntetéssel, a
curtici vámnál behozott áruk miatt pedig
922 ezer 224 lej pénzbüntetéssel sujtot-
ták a volt tartományi igazgatót. Arge-
toianu pénzügyminiszter aprobálta a ki-
hágási jegyzőkönyveket és azonnal utasi-
totta az aradi pénzügyigazgatóságot, hogy
biztosítási végrehajtást vezessen Bocu
Sever egész vagyonára.

A hír természetesen politikai körökben
is élénk kommentálások tárgyát képezi.
A kormánypárti és liberális lapok a vá-
báti kormányzón keresztül élesen tá-
madják az egész nemzeti parasztpártot.
Bocu Sever viszont azt állítja, hogy az
ellene felhozott vádak igazságtalanok és
ő politikai hajsza áldozata lett.

mor legbeváltabb csillapítószere. De a tél,
a kegyetlen tél, mely megdermeszti a le-
heletet, mely az éhes gyomornak nem
tudja sovány vigaszul a mezők vackorát,
a gémberegett testnek a napmeleg en-
gesztelő simogatását nyújtani: elszántá,
vakmerővé teszi az éhezőt, a minden re-
ményét feladottat, a többé semmiben és
senkiben sem hívót. És ilyenek sokan van-
nak máris s a válság „jóvoltából“ egyre
többen.

Ha ez a fekete sereg, ha a magát civi-
lizálnak és kulturálnak hazudó Európá-
nak ez a szégyenserege ezen a télen sem
jut kenyérhez, ezen a télen sem tudja
fejét meleg párnára hajtani, — ugy
aligha lesz elkerülhető az a bizonyos és
annyiszor hangoztatott — összeomlás.
Akkor a fékkelt türelmetlenség
vasláncai el fognak szakadni és Európa
éjszakájában lázadások tüzei fognak fel-
pirosítani. Az önzés és korlátoltság, a te-
hetetlenség és lustaság olyan leckét fog
kapni, amelyben nem kellene részesülnie,
ha előre tekintene.

VILÁG TÜKRE

Hitler: a Mussolini- karrikatura

A párizsi Bernard Grasset cég ki-
adásában most jelent meg Curzio Ma-
lapatre olasz író „Az államcsiny tech-
nikája“ című híres könyvének tizedik
kiadása. Curzio Malaparte Mussolini
legszebb környezetéhez tartozik, aki
egészen közelről figyelte a duce karrier
jét. A szerző az olasz diplomácia tagja
s mint ilyen számos helyen képviselte
hazáját és alkalma volt bepillantást
szerezni a legkülönbözőbb jobb és bal-
oldali forradalmak mechanizmusába.
Malaparte könyvének legújabb kiadá-
sában rendkívül érdekes fejezetet szen-
tel Hitler Adolfnak, a német kampós-
keresztesek vezérének, akit „sületlen
diktátornak“ nevez. Azt a kérdést,
amellyel Németországban oly gyakran
találkozott, hogy lehet-e Hitlert a né-
met Mussolininak tekinteni, Malaparte
a következő lekiicsinyló megállapítással
válaszolja meg:

„A valóságban Hitler csak karrika-
turája Mussolininek. Mégpedig rosszul
sikerült karrikaturája. Ez az ugráló,
horihogas osztrák, kemény és bizalmat-
lan szemével, égő becsvágyával, cini-
kus terveivel, talán emlékeztetheti
egyes honfitársait a régi Róma hősei-
re és a reneszánsz olasz civilizációjára,
de a komoly emberek előtt az első pil-
lanatban nyilvánvaló lesz Hitler helyze-
tének komikus volta és tisztában van-
nak vele, hogy a weimari alkotmány
Németországa nem alkalmas hódítási
terület egy osztrák kispolgár számára,
még akkor sem, ha Sullának, Julius Cé-
zárnak, vagy Condottierinek maszkí-
rozza magát. Hitler szívesen utánozna
Mussolinét, de azt hiszi, hogy lehetsé-
ges Mussolinét német mintára átgur-
ni. Az ő hősideálja: Iulius Cézár tiroli
öltözetben. Valóban bámulatos dolog,
hogy a mai Németország klímája ked-
vező ilyen Mussolini karrikaturának,
amely az egész olasz népet csak derült-
ségre hangolja.“

Malaparte elmondja, hogy Königs-
bergi, stuttgarteri, frankfurti nemzeti-
szocialista csapatok tisztjei bevallották
neki, miszerint egy forradalmi vezér
prétorianus gárdájának tagjaivá érzik
ledegradálva magukat, akikkel szemben
a vezető valóságos rendőrszisztémát al-
kalmaz és ennek segítségével akarja
személyes diktaturáját a német népre
ráerőszakolni. Hogy a nemzetiszocialista
párton belül ezzel a buta és erőszakos
gyűlölettel üldözik a lelkiismereti sza-
badsgot, az egyéni méltóságérzetet, az
intelligenciát és műveltséget, ez a har-
madrangú diktátor legbiztosabb ismer-
tető jele. Ezek a csapatok nem egye-
bek, mint „Hitler király-rikkancsai.“

Curzio Malaparte következőkkel zár-
ja Hitlerről szóló megállapításait.

„Az a Németország, amely ellenállás
nélkül fogadná el Hitler diktaturáját,
az a Németország, amely Mussolini
ezen középszerű másolatától hagyná
leigázni magát, sohasem tudna érvénye
sülni Nyugateurópa szabad népeivel
szemben. Ebben rejlik a német polgár-
ság tragikumuma és nyomorúsága.“

Tragikusan jellemző a mai Német-
ország lelkiállapota, hogy ez a rossz-
szul sikerült Mussolini-karrikatura,
minden stupiditása és neveltségessége
ellenére mégis közel tízmillió szavaza-
tot tudott kapni a legutóbbi népszava-
záson. Bizony ez a „sületlen diktátor“
már ma is tízmillió német lélek fölött
uralkodik.

A szeszmonopólium-javaslat rendelkezései a szesz elárúsításáról és az italmérési engedélyekről

Bucuresti-Bukarest, augusztus 27. Tegnap számunkban ismertettük a szeszmonopóliumról szóló törvényjavaslat tervezetének első részét (1-68. szakasz). Szükségesnek tartjuk, hogy röviden összefoglaljuk a tegnap ismertett szakaszok főbb irányelveit:

A monopólizálás alapelvei

1. A bor és sör nem képezik monopóli tárgyát és korlátlan mennyiségben, teljesen szabadon hozhatók forgalomba. A pénzügyminisztérium most készít elő törvényjavaslatot a bor és sörfogyasztás szabályozására.

2. A szesza és szeszszesitalok gyártása továbbra is a magántulajdonban levő gyárak által történik, amelyeknek produktumát a monopóli bizonyos előre megállapított áron átveszi. Csakis azon gyárak szállíthatnak szeszt a monopóliának, amelyek külön működési engedélyt: koncessziót kaptak. A koncessziót a monopóli adja ki. A termelésből kizárt gyárakat a monopóli tartozik megvásárolni.

3. Az évi szesztermelés 450.000 hektoliter abszolút szeszben van kontingentálva.

4. A törvény új pálinkatípust teremt, az úgynevezett monopóli-pálinkát. Ez a monopóli által preparált, vízzel felhígított tiszta szesz, amely 40 foknál erősebb nem lehet. Eladások a monopóli részéről zárt üvegekben történnek. Ugyancsak zárt üvegekben szabad konyakot, rumot és likőrt nagyban forgalomba hozni.

Hogyan történik az eladás

A törvénytervezet a továbbiakban a szeszszesitalok eladásának módozatairól intézkedik. A szeszszesitalok forgalomba hozatalának két fő elve a következő:

1. A jelenlegi italmérési engedélyeket továbbra is fenntartják. A kocsmárosok tehát a nem-monopóliált szeszszesitalokat szabadon árulhatják. A monopóliált szeszszesitalok árúsításához engedélyt kell kérniük a monopólitól.

2. A monopóli megveit lerakatok útján juttatja el termékeit a viszonteladás joga magánlerakatoknak is kiadható.

Az idevonatkozó 70. szakasz precizirozza, hogy a nagyban eladás zárt üvegekben és azonnali átvétel mellett történik. Amennyiben magánosok viszonteladásra koncessziót kapnak, úgy el kell látni magukat a monopóli összes termékeivel, hogy a helyi szükségleteket kielégíthessék. Tartoznak továbbá az üres szesz- és monopóli-pálinkaüvegeket a monopóli igazgatósága által megjelölt áron visszavásárolni. Ugyancsak a 70. szakasz intézkedik a cukka és a többi gyümölcspálinkák eladásáról. Ezeket a monopóli közvetlenül a termelés helyéről is eladhatja.

A 72. szakasz előírja, hogy a forgalomba kerülő szesz előállításí árát a monopóli igazgatósága és a legfőbb szeszszesitali bizottság együttesen határozzák meg évről-évre a következő szempontok figyelembe vétele mellett:

A nyers szesz vételárának közepárfnyosa, finomítási, szállítási és leraktározási költségek, a befektetett tőke kamata, biztosítási költségek, valamint az összes többi adminisztrációs és kereskedelmi kiadások. Ugyancsak ezek az orgánumok állapítják meg a borszesz, a monopóli-pálinka és a többi monopóliált italok detail-árát is.

Mit ad el közvetlenül a monopóli?

A monopóli igazgatósága közvetlenül ad el:

1. Tiszta szeszt a derivált italok, mint likőr, rum, stb. gyártása céljára a monopóli detail-árán. Házi és egyéb használatra a detail-árnál 5 százaléknál drágábban ad el szeszt a monopóli, az utóbbi esetben mindenesetre csakis zárt és legfeljebb egy literes befogadó képességű üvegekben.

2. Iparvállalatok és laboratóriumok számára félig denaturált, valamint teljesen denaturált szeszt, amelyeknek árát a monopóli igazgatósága a pénzügyminisztériummal és a legfőbb szeszszesitali bizottsággal egyetértően állapítja meg.

3. Az állami laboratóriumokban, vagy kórházakban tudományos célokra felhasznált szesz előállításí áron, monopóli illeték felszámítása nélkül.

A 75. szakasz világosan leszögezi, hogy a monopóliált szeszszesitalok kicsinyben való eladása a jelenlegi italmérések útján történik. Tilos azonban a monopóli-pálinkának kicsinyben (poharanként) való kimerése drágább árak mellett, mint amilyeneket a monopóli igazgatósága megállapított. A monopóli meg fogja állapítani a monopóli-pálinka poharanként való kimerésének árát is. S ahogyan nem szabad a monopóli-pálinkát a megállapított árnál drágábban árúsítani, éppúgy tilos szeszszesitaloknak kicsinyben való elárúsítása alacsonyabb árakon, mint amennyit a monopóli-pálinka detail árai kitesznek. (76. szakasz). Amennyiben valaki a monopóli-ról szóló törvény intézkedéseit megszegné, úgy az igazgatóságnak jogában áll az illetőtől a monopóli-termékek elárúsítási engedélyt visszavonni. A monopóli egyébként fenntartja magának azt a jo-

A denaturált szesz

Eddig szólnak a monopóli-termékek forgalomba hozatalára vonatkozó intézkedések. A következő fejezet a denaturált szesz monopóliálásáról intézkedik. A denaturált szeszt a rendes szeszhez hasonló feltételek mellett fogja a monopóli igazgatósága áruba bocsátani. Ugyancsak a monopóli igazgatósága jelöli ki azokat a gyárakat, amelyekben a szesz denaturálása történik. Kétféle denaturált szesz van: teljesen vagy részlegesen denaturált. A teljesen denaturált szesz minimálisan 87 fokos. A teljesen denaturált szesz elárúsításához a monopóli igazgatóságnak engedélyre van szüksége. A monopóli igazgatósága lerakatokkal létesíthet, vagy pedig koncesszió útján magánosoknak is kiadhatja a denaturált szesz nagyban elárúsításának jogát. (81. szakasz).

A következő szakaszok a szesz denaturálásának körülményeiről intézkedik. Ha valamely szeszgyárban szeszt denaturálnak, úgy az nem őrizhető meg, hanem

Fizetési feltételek

A következő fejezet a szesz és szeszszesitalok átvételének fizetési feltételeiről intézkedik. A 91. szakasz szerint a monopóli igazgatósága a szesz vagy borszeszgyárosoknak akkor tartozik fizetni, midőn a vevő a gyárosoktól az árut átveszi, vagy pedig az árunak a megveit lerakathoz történő elszállításától számított két hónapon belül. A cukjánál és gyümölcspálinkáknál a fizetést a perceptorok vagy a pénzügyigazgatóságok eszközlik, a gyárak viszont kifizetési utalványt (ordonantá de platá) kapnak. Az áruk átvételének és kifizetésének technikája ezek szerint a következő: A vevő a szesz vagy szeszszesitalok árát a monopóli számlájára a pénzügyigazgatósághoz tartozik befizetni. Az innen kapott nyugta ellenében átvetheti az árut a gyártól vagy a lerakattól, míg a monopóli ezzel egyidejűleg a fentebb megállapított feltételek alapján fizeti ki az árut a termelőnek.

Ejjel-nappal kontrollálnak

A törvénytervezet IV. cikke az ellenőrzés problémájával foglalkozik. A szesz- és borszeszgyárak, a párolók és üstök ellenőrzését a monopóli saját ágensei, valamint a pénzügyminisztérium ágensei végzik, akiknek jogukban áll az ellenőrzést úgy nappal, mint éjjel gyakorolni. A felügyelet biztosítása érdekében a monopóli katonailag megszervezett fináncgárdát alakít, amely a pénzügyminisztérium rendelkezése alá tartozik és kerületekre lesz

Uránia Mozgó

Uránia Mozgó

mai kezdettel mutatja be:

Uj nemzedék

mélyen megható hangos drámát, mely Newyork gettójában játszódik le. Főszerepekben RICCARDO CORTEZ és JEAN HERSCHHOLT. Monopol Camarafilim.

Select Mozgó átalakítás miatt néhány napig zárva

got, hogy termékeinek eladására üzleteket nyisson.

Azok a kocsmárosok, akik monopóli-pálinka elárúsítására engedélyt kaptak, szeszt vagy monopóli-pálinkát csakis a monopóli által kiadott edényekben és csomagolásban árúsíthatnak. Nem áll jogukban a pálinka szeszszesitalok vagy szesz, aromák, színek hozzáadásával vagy különféle pálinkák összekeverésével megváltoztatni. (78. szakasz.)

azonnal át kell adni az érdekelteknek a monopóli kiküldöttjének jelenlétében.

Az ecetgyárak és a monopóli

Az ecetgyártáshoz szükséges szesz denaturálása a monopóli autorizációja alapján az ecetgyárakban is megtörténhetik. Azok az ecetgyárak, amelyek engedélyt akarnak kapni szesz denaturálására, tartoznak ezt a monopólitól kérvényezni. A kérvénnyel együtt be kell terjeszteniük a gyár berendezésének tervrajzát és garanciát kell letéte helyezniük. Az ecetgyárak is tartoznak egy szobát a monopóli ellenőrző közegeinek rendelkezésére bocsátani, tartoznak regisztrert vezetni az előállított és eladott ecetmennyiségekről és a monopóli által előírt többi formalitásoknak eleget tenni. Csakis azonnali átvétel ellenében adhatnak ki ecetet. (84. szakasz). Azok a gyárak és vállalatok, amelyek denaturált szeszt vásárolnak, tartoznak regisztrert vezetni erről.

felosztva. Minden évben, mielőtt valamely gyár működésbe lépne, technikai szakértőkből álló bizottság vizsgálja felül a gyár felszerelését. A szesz- és borszeszgyárakon, desztillálókon és üstökön kívül ellenőrzés alá esnek a szesz feldolgozásával foglalkozó vállalatok, a szeszt nagyban vagy kicsinyben árúsító üzeletek, valamint azok a vállalatok, amelyek az alkoholt erjesztése révén ecetet, vagy élesztőt gyártanak. Tilos szeszszesitalok desztillálásához szolgáló készülékek eladása. Az ilyen készülékek beszerzése a monopóli ellenőrzése alá tartozik.

A szankciók

A következő fejezet a gyümölcstermelés iparosításának kérdésével foglalkozik, majd a büntetőszankciókat sorolja fel a törvénytervezet. A monopóli ellenőrzése alól kivont szeszszesitalok elkoboztatnak, a visszaelőket pedig első ízben az elkoboztatott áru árának kétszeresével sújtják. 200.000 lejig terjedő pénzbüntetés sújtja azokat a gyárosokat, akik nem respektálják a regisztrert vezetésére és a gyártási engedély kérésére vonatkozó szabályokat. A pénzbüntetésen kívül 2 évig terjedő börtönnel sújtják a gyárosokat, ha megakadályozzák az ellenőrző közegeket kötelességük teljesítésében. (113. szakasz). Amennyiben megállapítás nyer, hogy valamely gyárban előállított szeszt nem vezették keresztül az ellenőrző készüléken, a következő szankció alkalmaztatik:

Minimálisan 3 hónapi gyártásnak megfelelő szesz mennyiséget lefoglalnak, a gyárrost 200-500 ezer lejig terjedő pénzbüntetéssel sújtja, ezenkívül pedig 1 évtől 2 évig terjedő börtönbüntetéssel sújtják. Ugyanezt a büntetést alkalmazják az ellenőrző pecsétek eltávolítása esetén. A fenti visszaélések esetében a gyár örökre bezárható. Ha a technikai személyzet, vagy az állam ágensei bűnösöknek bizonyulnak, a gyárosokhoz hasonló szankciókban részesíthetők. Ezenfelül a bűnös személyzet a gyárból azonnal eltávolítandó és más gyárban nem alkalmazható, a gyártási engedély visszavonásának terhére alatt. (114. szakasz). 2 ezer-20 ezer lejig terjedő büntetés sújtja azokat a konyak, rum, likőr és különlegesség-gyárosokat, akik gyáraikba, vagy lerakataikba szeszt szállítanak szállítási engedély nélkül. Ez a büntetés független azoktól a szankcióktól, amelyeket a monopóli ellenőrzésének kijátszása miatt szabnak ki.

A következő szakaszok az eladás körüli visszaélések megtorlásával foglalkoznak. Ha valaki monopóliált szeszszesitalt az előírt árnál drágábban árul, úgy büntetés-képpen a differencia négyszeresét kell megfizetnie. Azok, akik denaturált szeszt hoznak szeszszesitalként forgalomba, vagy pedig a denaturált szeszből kivonták a denaturáló anyagot, az ár négyszeresét tartoznak büntetés-képpen megfizetni és hat hónaptól egy évig terjedő börtönbüntetéssel sújthatók. Hasonló büntetésekben részesítik azokat, akik üstön pálinkát főznek, anélkül, hogy ezt előzőleg bejelentették volna, akik üstökben, vagy engedély nélkül működő desztillálókon gyümölcsből alkoholt állítanak elő, stb. A monopóli által kiszabott büntetés ellen husz napon belül lehet fellebbezni a törvénytöréshez, amely sürgősen és soron kívül ítélik minden ilyen esetben. (129. szakasz.) A büntetések közül, valamint a lefoglalt szeszszesitalokból befolyó összegeket a következőképpen osztják szét: 50 százalék a feljelentőknek, a visszaélés megállapításának és a terhelő tanúknak. 30 százalék a monopóli tisztviselői karának és pénzügyi gárdájának segélyalapja céljára fordítatik, 20 százalékot pedig a monopóli tart vissza magának.

Végső intézkedések

A hetedik cím a törvény végső rendelkezéseit tartalmazza. Eszerint szesz és monopóliált szeszszesitalokat nem lehet adósságok fejében lefoglalni. A monopóli-nak kizárólagos joga van, hogy elkoboztassa a forgalomból kivont szesz és pálinkamennyiségeket megvásárolja. Cukrát a jövőben csakis a szilvatermesztés számára a minisztérium által megjelölt területeken termelt szilvából lehet előállítani. A törvény fokozatosan is életbe léptethető. Az egyes részleteket a törvény végrehajtási utasítása fogja leszögezni. Amíg ez a végrehajtási utasítás elkészül, a minisztérium a törvény kihirdetésénél nanajától kezdve rendeleti uton intézkedhetik a monopóli alkalmazásáról.

A Nautilus visszatér az Advent ünnepére. Stockholmból jelentik: Spitzbergen gákon levő Long Jear Cityből érkezett közlés szerint Wilkins vissza akar térni az Advent-ünnepre, mert a Nautilusnak sarki uton ki nem javítható ujjabb defektje van s így nem folytathatják utjukat jég alatt a sarkpont felé.

Megkezdődtek az olasz légi hadgyakorlatok. Rómából jelentik: Toscanában Pisa és Lucca között, a kedvezőtlen időjárás miatt elhalasztott légi hadgyakorlatok ma éjjelkor megkezdődtek. A ma éjszakai hadgyakorlat kiemelkedő eseménye a Spezia ellen intézett légi támadás volt, amelynek megtekintésére a király Speziába érkezett.

Henderson Macdonald

Lo sze

London, augusztus 27. Henderson és Macdonald már nem elnöke a minisztertárs: Henderson a legélesebb harcra készült, hogy Macdonald mögött a munkáspárti töredéke áll. A frakciójának 280 színlégg csak 40 k, a többi 240 ellenz mánnal szemben.

Macdonald érdeke

A Macdonald ellen rendkívül jellemző számának vezércikre jelenti a szakítást a párt többsége között új kormányt nem kormányának tekint párt többsége nem donald és az a néha ter, aki csatlakozni hoz, nem mint a munkáspárti képviselője lép be a k

Ezek a miniszter szerint csatlakoznak a munkáspárti nincsen semmi

Aki ismeri az angol irja a Daily Heraldik abban, hogy a listyosan visszautasít kedést, amely ujjabb a munkanélküliség r

Henderson harc ve

A munkáspárti v erősen készülődnek ra. A parlamenti ha derson lesz, aki egy főtitkára. A munkás volt miniszterek és a Nagyobb sulyt ad lista ellenzéknek az delkeznek a mozzal erőforrásával, a pár tével és a szakszerve szava döntő a vála várható harc első löv káspárt mai határoz

Macdonald és társai talizmon előtti behatolási lista program és árusításának

és felszólítja a munká szervezeti főtanácsot mekre a munkanélkül ellen.

Macdonald magát

Ezzel egyidejűleg a minisztertervezet munkáspárti tanácsadó együttes ülést tartott zárásával. Kiszivárgásáról Henderson és Landsberg az új kormányban hely párti minisztereket.

Az értekezlet elhatározta a kormány ellen a tömörülést a parlamenten kívüli harcot indít

A pártfrakció pénteki is ki fogják mondani ellenzékkel alakulást s nöksége automatikus a pártelnökségben Henderson függetlenül 43 bányás letre ült össze, amely szövegség titkára élesh zett az új kormány elle

Autobusz menetrend

Csucsá-Bucium-Zilah között

INDUL:	ÉRKEZIK:
Csucsáról reggel — — 6.10 perckor	Buciumba — — — — 7.05 perckor
Buciumból reggel — — 7.10 perckor	Zilahra — — — — 8.10 perckor
Zilahról délután — — 1.15 perckor	Buciumba — — — — 2.15 perckor
Buciumból délután — — 2.10 perckor	Csucsára — — — — 3.15 perckor

Csucsán bevárja az összes hajnali vonatokat: Legjobb csatlakozás Zilahról Somleára. Csatlakozás Csucsán a dél-utáni vonatokhoz Cluj felé 3.35. Oradea felé 4.59-kor.

Ne válogasson! Gyermek ápolásra csak Höfert vegyen

Henderson, Cook és a szakszervezetek kiméletlen harcra készülnek az „áruló” Macdonald és kormánya ellen

Lord Readinget kombinálják a leszerelési konferenciára új elnökéül

Teljes a szakítás Macdonald, Snowden és a munkáspárt között. A munkáspárt már készül a választásokra. Leon Blum is Macdonaldot támadja

London, augusztus 27. Macdonald immár nem élne a munkáspártnak és volt minisztertanácsa: Henderson az, aki ellene a legélesebb harcot szervezi. Megállapítható, hogy Macdonald és személyes hívei mögött a munkáspártnak csak egy kis töredéke áll. A munkáspárt parlamenti frakciójának 280 képviselője közül valószínűleg csak 40 követi Macdonaldot, míg a többi 240 ellenzékbe vonul az új kormánnyal szemben.

Macdonald politikája a City érdekeit szolgálja

A Macdonald ellen kialakult hangulatra rendkívül jellemző a Daily Herald tegnapi számának vezércikke, mely nyíltan bejelenti a szakítást Macdonald és a munkáspárt többsége között és azt írja, hogy az új kormányt nem lehet a nemzeti egység kormányának tekinteni, mert a munkáspárt többsége nem vesz részt benne. Macdonald és az a néhány munkáspárti miniszter, aki csatlakozni fog az új kormányhoz, nem mint a munkáspárt hivatott képviselője lép be a koalíciós kormányba.

Ezek a miniszterek csak személyiük szerint csatlakoznak a koalícióhoz és a munkáspártnak, mint olyannak, nincs semmi közösség velük.

Aki ismeri az angol munkásmozgalmat, — írja a Daily Herald — nem kételkedhet abban, hogy az angol munkáspárt érelyesen visszautasít minden olyan intézkedést, amely újabb nélkülözéseket jelent a munkanélküliség részére.

Henderson lesz a parlamenti harc vezére

A munkáspárti volt miniszterek már erősen készülődnek a parlamenti harcokra. A parlamenti harcok a vezére Henderson lesz, aki egyébként a munkáspárt főtitkára. A munkáspárt vitarendezői a volt miniszterek és államtitkárok lesznek. Nagyobb súlyt ad a szervezkedő szocialista ellenzéknek az a tény, hogy ők rendelkeznek a mozgalom két legfontosabb erőforrásával, a párt hivatalos szervezeteivel és a szakszervezetekkel, amelyeknek szava döntő a választókerületekben. A várható harc első lövéseit a független munkáspárt mai határozata jelenti, amely

Macdonald és társai eljárását a kapitalizmus előtti behódolásnak, a szocialista program és munkáshizalom elárulásának bélyegzi

Macdonald igazolni igyekszik magát

Ezzel egyidejűleg Macdonald körlevelet intézett a munkáspárti parlamenti frakció tagjaihoz. Ebben ismertette előttük a válságos helyzetet, amely őt cselekvésre és olyan kormány megalakítására bírta, amely a nemzet minden rétege bizalmának letéteményese. A miniszterelnök a levélben annak a reményének ad kifejezést, hogy a törvényhozók szenedélytől mentesen bírálják el tettét s a végkövetkeztéssel várnak addig, amíg a helyzet javulása a tisztánlátást lehetővé fogja tenni. Egyidejűleg a szakszervezetek főtanácsa és a munkáspárt tanácsadó bizottsága tegnap együttes ülést tartott a nyilvánosság ki zárásával. Kiszivárgott hírek szerint Henderson és Landsbury élesen támadták az új kormányban helyet foglaló munkáspárti minisztereket.

Az értekezlet elhatározta, hogy az új kormány ellen a törvényhozásban és a parlamenten kívül is a legerélyesebb harcot indítja meg.

A pártfrakció pénteki ülésén hivatalosan is ki fogják mondani a törvényhozási ellenzék alakulását s ezzel Macdonald ellenzéké automatikusan megszűnik. Utódjá a pártelnökségben Henderson lesz. Ettől függetlenül 43 bányász képviselő értekezletre ült össze, amelyen Cook, a bányászszövetség titkára éleshangu beszédet intézett az új kormány ellen. Azt hangoztatta,

hogy a kormány elleni harcnak kiméletlennek kell lennie, mert ez a kormány a fasiszta diktatura kezdetét jelenti Angliában.

Fizetéscsökkentés az egész vonalon

London, augusztus 27. Politikai körökben úgy tudják, hogy a nemzeti együttműködés kormánya a földművelésügyi tárcát egyelőre nem tölti be. A kormányfő férfiak ugyanis remélik Lloyd George gyors felgyógyulását, amikor is be fog lépni a kabinetbe. A kormány 18 államtitkári állásból csak hetet tölt be. Tegnapi kineveztek az új hadügyminisztert lord Crewe liberális képviselő, volt párizsi angol nagykövét személyében.

A parlamentet szeptember 8-ra fogják összehívni. Snowden kincstári kancellár ekkor terjeszti az alsóház elé a takarékosági törvénytervezetet és az új költségvetést.

A takarékosági javaslat a munkanél-

küli segélyek 10 százalékos csökkentésén kívül felemeli a vállalatok és más munkaadóknak a munkanélküli segélyekhez való hozzájárulását.

Az ötezer fontnál magasabb miniszteri fizetések 20, a többi miniszterek és más köztisztviselők 10—15 százalékos fizetésmérséklését. A tanítók és rendőrök illetményeinek 10—12 százalékos s a katonák és matrózok zsoldjainak 7 százalékos mérséklését.

Le fogják szállítani 5 százalékkal a képviselők illetményeit is. Megtakarításokat terveznek a repülőflotta kiadásánál, ugyancsak az egészségügyi minisztérium és a földművelésügyi minisztérium kiadásainál is.

A kormány javasolni fogja továbbá a jövedelmi adó emelését, ugyancsak a dohány-, alkohol- és az összes luxusadók jelentős növelését is.

Az angol kormányváltozással kapcsolat-

ban Leon Blum a Populaire-ben igen éles hangon kritizálja Macdonald állásfoglalását és a legnagyobb csodálkozással veszi azt tudomásul. Kijelenti, hogy hihetetlennek tartja; miért volt szükséges a fordulat ily sürgős keresztülvitele. A 120 milliós deficit az angol költségvetésnek csak egy nyolcadát képezi. Ezt fedezni tudták volna anélkül, hogy az egész országot a politikai izgalom fergetegébe kellett volna sodorni és nem volt szükség a kistisztviselők fizetésének és a munkanélküliek támogatásának csökkentésére sem.

Blum szerint a reakciós sajtó ezt a pánikot kiprovoalkálta és kizsákmányolta.

A munkáskormány ellen olyan manővert inszenáltak, mint Franciaországban Herriot, Painlevé és Briand kormánya ellen. Miért nem fordult Macdonald a választókhöz? — teszi fel a kérdést Blum. — Az angol szocialista pártot súlyos veszély fenyegeti és az angol példát holnap az összes reakciós államok követhetik. Egyidejűleg a többi francia lapok azt hangoztatják, hogy lord Reading, az új angol külügyminiszter kipróbált hivatásos angol-francia összetartásnak, akít nagy tapasztalatai meg fogják övni a kalandos politikától. Tőle csak jót lehet várni az európai béke fenntartása érdekében.

Diplomáciai körökben lord Readinget kombinálják a jövő év februárjában összeülő leszerelési világkonferencia elnökéül. A jobboldali lapok hangoztatják, hogy a francia kormánynak élesen állást kell foglalnia az ellen, hogy a leszerelési konferencia Henderson elnöke alatt hívségek egybe.

A romániai csendőrbrutalitások újabb fejezete

Hogyan értelmezi a rozáliai csendőrmester Dumitrescu generális rendeletét

Szabó Márkus megveretésének szomorú históriája

Ezért a konkurencianak egy másik, sajtóságosabb módját vették igénybe.

Hiányzik egy csavar a cséplőtől...

Augusztus 17-én Maier őrmester kiment a mezőre, a Szabó-féle cséplőgéphez. Alapos vizsgálat alá vette a gépet, majd leállította a kazánt s a végén azt a megállapítást közölte, hogy baj van a cséplőgéppel. Hiányzik egy csavar. Sőt. Sok csavar. Ő nem engedheti azt meg, hogy hanyagságból és figyelmetlenségből kifolyólag bajok származzanak. Ennek a cséplőnek nem szabad tovább dolgozni.

Szabó Márkus kezdetben tréfára vette a dolgot. Elvégre neki van gépészvizsgálója és nem Maier őrmesternek. Aztán meg jó néhány éve ő kezeli a cséplőgépet és ő tartozik felelősséggel.

Az őrmester azt ajánlotta, hogy hagyja annyiba a munkát, jőszántából, mert, ugymond, meglátja még komolyra fordulhat a dolog.

Vérbefagyva egy pince fenekén

Maier őrmester felszólította ekkor Szabó Márkust, hogy jőjön vele a csendőrpoztra, mert jegyzőkönyvet akar felvenni az esetről. S arról, ami vele ott történt, a következőket mondja el:

— Ahogy a csendőrpoztra érkezünk, Maier őrmester zárta az ajtót és pofozni kezdett. Irtozatatosan ordított, hogy ő majd megmutatja nekem, azután hátulról rámtámadt főbőitött és én elvesztettem eszméletemet. Amikor magamhoz tértem, a pincében voltam, az orromon és a számon csurgott a vér és az egész testem le volt kötözve láncokkal. Ott feküdtem a pincében összekötözve egész éjjel, míg másnap délután a családóm könyörgésére hazavittettek.

Az orvos is fél...

Az eset tragikumához tartozik az is, hogy amikor hazavitték Szabó Márkust és családja orvost hivatott és az első segély után kérte, hogy adjon egy

láttelepet, a rozáliai kör orvosa megtagadta azt. A rozáliai körnek egy nő az orvosa, aki érthető módon fél a jegyzőpap-őrmester-féle triumvirátustól s ezért inkább azt ajánlotta Szabó Márkusnak, hogy gondoljon egészségére, épüljön fel, ne tegyen semmilyen lépéseket, hanem — nézzen más foglalkozás után.

Ez a rozáliai Szabó Márkus esete.

Tábornok Ur, Örömmel és megnyugvással regisztráltuk az Ön felhívását, melyben azt írja, hogy célja eltüntetni a barbár és embertelen csendőrbrutalitásokat. S bennünket is, a lapok tudósítóit is, arra kér, hogy akár hallomásból, akár közvetlen látásból, ha tudomásunkra jut, hogy valamely csendőr ilyen cselekményt követ el, úgy értesítsük Önt személyesen, vagy írásbelileg és intézkedni fog, hogy a bűnösök ellen a legszigorúbb eljárást megindítsák.

A véletlen szeszélyének tartjuk, hogy alig néhány napra rá, hogy az Ön felhívása megjelent, pont Máramarosban, ahol a csendőrlégió élén olyan talpig korrekt és bátor ember áll, mint Sfetea kapitány, egy magáról és hivatásáról megelégedett őrmester letartóztatott, megláncolt, félholtra verte és egy pince fenekére csapott egy ártatlan embert.

Jelen sorok írója ezért az Uj Kelet mai számával egyidejűleg Tábornok urnak asztalára helyezi alázattal a rozáliai Szabó Márkus panaszát s azt a kérést, hogy ez a példátlan brutális torlottság meg, mert csak ilyen erőlyes intézkedéssel tud a Tábornok Ur érvényt szerezni fenkölt szellemű rendeletének.

Schön Dezső.

Minden tankönyvet

megkap azonnal minden iskolaszert betétkönyvvel előnyösen vásárolhat LEPAGE-nál Cluj

Mozgó

ik le. Főszere-Camarafilm.

nehány

gyártásnak meg-felfoglalnak, a gyár-terjedő pénz-bünpedig 1 évtől 2 évvel szűnik. A alkalmazták az el-támas esetén. A en a gyár örökre-nikai személyzet, önösöknek bizo-hasonló szank-cenzelül a büns-azonnal eltávoli-em alkalmazható, szavonásának ter-2 ezer—20 ezer-sujtja azokat. önlegesség-gyár, vagy lerakataikba-ási engedély nél-getlen azoktól a a monopól ellen-tt szabnak ki.

az eladás körüli-al foglalkoznak zeszessital az elő-ol, ugy büntetés-égyszeresét kell denaturált szeszt forgalomba, vagy zből kivonták a ár négyyszeresét n megfizetni és erjedő börtönbün-ülő büntetésekben stön pálinkát főz-özölög bejelentet-n, vagy engedély-ökben gyümölcs-ő, stb. A monopól ellen husz napon a törvénysekhez, n kívül itélkezik 129. szakasz.) A a lefoglalt szesz-összegeket a kö-zét: 50 százalék a élés megállapító-nak. 30 százalék a arának és pénz-alapja céljára fo-pedig a monopól

és felszólítja a munkáspártot és a szak-szervezeti főtanácsot a legélesebb küzdel-mekre a munkanélküli segély leszállítása ellen.

szatár az Advent-jelentik: Spitzber-Cityből érkezett-vissza akar térni a Nautilusnak a-ható ujjab defekt-athatják utjukat a lé.

olasz légi hadgya-entik: Toscanában a kedvezőtlen idő-tt légi hadgyakor-ekzedtek. A m-kiemelkedő esem-éztett légi támadá-ntésére a király

yen

Meghalt dr. Weil Adolf, a bánáti zsidóság kitűnő vezérémbere

Timisoara-Temesvár, augusztus 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Dr. Weil Adolf a nagynevű temesvári cionista vezetőférfi tegnap este agyvérzés következtében 68 éves korában elhunyt.

Dr. Weil Adolf elhunytával az erdélyi és bánáti zsidó közelet egyik legerősebb oszlopa dőlt ki. A nagyteknélyű temesvári zsidó orvos, aki 30 éven keresztül volt odaadó, lelkes munkása minden zsidó ügynek páratlan munkakészségével és a zsidó ügyekkel szembeni áldozatkészségével az erdélyi zsidó nép legjobbjai között szerepelt. Régi, bánáti zsidó családból származik Weil Adolf, akinek édesapja a belvárosi ort. hitközség hitoktatója volt. Weil Adolf, aki már egészen fiatal korában kiváló szellemi képességekről tett bizonyosságot, orvosi pályára ment és 24 éves korában nyert külföldi egyetemeken diplomát.

A fiatal orvos Temesváron telepedett le, ahol a társadalmi és politikai életben egyaránt a legismertebb nevek között tartozott. 30 éven keresztül tagja a belvárosi Hitközség vezetőségének. 1920-ban a hitközség alelnökének választották meg és ezt a tisztséget 1926-ig töltötte be. 1929-ben egyhangúlag választották meg a hitközség elnökévé, egy év múlva azonban egészségi

állapota miatt lemondott elnöki tisztéről. Weil Adolf dr. a cionista mozgalom első zászlóvivői közé tartozott, aki még a háború előtti években is lelkes híve volt a Palesztina-gondolatnak. Állandóan vezető szerepet vitt a Zsidó Nemzeti Szövetség temesvári tagozatánál és tagja volt a K. K. L. kuratóriumának. Második felesége, dr. Weil Adolfné ma is a Wizo erdélyrészi elnökségének tagja.

Dr. Weil Adolf már évek óta szenved korával járó vérnyomásban és érlemezésében. Betegsége miatt az utóbbi években kénytelen volt visszahúzódni a közelettől. Kedden váratlan agyvérzés ágyba döntötte és a szorgos orvosi kezelés már nem segíthetett rajta. Szerdán este Weil Adolf kiszemelt, anélkül, hogy eszméletét viszszerzerte volna.

Dr. Weil Adolf halálának híre Temesváron óriási megdöbbenést váltott ki. Temetése ma pénteken zajlik le, amelyen az egész bánáti zsidóság nyilvánítani fogja kegyeletteljes részvétét az elhunyt zsidó vezér emléke iránt. A KKL kuratóriuma csütörtökön délután ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy dr. Weil Adolf emlékét aranykönyvben örökíti meg.

Megtalálták a pénzhamisító banda kliséit és felszerelését

Számos letartóztatás történt a félmillióس pénzhamisítási bűnyben

Cluj-Kolozsvár, augusztus 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A szerdán leplezett félmillióس pénzhamisítás nyomozása már végső eredményekre vezetett, amennyiben megtalálták Szászfenésen és Kolozsváron a hamis bankjegy készítő gépek alkatrészeit. A gépek egyrésze Crisan Lajos szászfenési asztalos, másik része Pál György kolozsvári géplakatos lakásán voltak.

A bánffyhunyadi rendőrség vezetője, Chifor rendőrkomiszár számos letartóztatást fogantatosított a nem mindennapos pénzhamisítási ügyben és ugyan-

akkor a kolozsvári rendőrség bűnügyi osztálya is számos őrizetbevettelt fogantatosított. A nyomozás során letartóztatották Bálint Árpád, Vass Ferenc, Matis Traian, Pál György és Crisan Lajos, valamint egy riskai földművest. A kolozsvári rendőrségen Drosbos Vasile subkomiszár és Nagy detektív nyomoznak az ügyben, míg a bánffyhunyadi rendőrségen most számos vidéki paraszt kihallgatásával folyik a nem mindennapos pénzhamisítási bűny nyomozása.

Jorga miniszterelnök legújabb iskolarendeletei

Faszandált ajánl a diákoknak és nemzeti viseletet a tanszemélyzetnek

Bucuresti-Bukarest, augusztus 27. A közoktatásügyi miniszter rendeletet intézett az összes iskolákhoz. A rendelet szerint valamennyi középiskolai tanár szeptember 1-én délelőtt jelentkezni tartozik abban az intézetben, ahova ki lett nevezve, vagy át lett helyezve, illetve be lett osztva.

Az ujonnan kinevezett tanárok esküt fognak tenni a tantestület és a növendékek előtt

és ez az eskütétel fogja egyben az iskolaév ünnepélyes megnyitását képezni. Egyetlen tanár sem maradhat távol a szept. 1-i jelentkezéstől azzal, hogy kérvényt nyújtott be a közoktatásügyi minisztériumhoz áthelyezés, vagy más beosztás végett. Azok a tanárok, akik ennek a rendelkezésnek nem tesznek eleget, állásukat fogják veszteni, ha csak igazoltan nem betegek.

A közoktatásügyi miniszter egy másik rendeletében arra való tekintettel, hogy több iskola az iskolaév elhalasztását kérte az iskolaépület reparációja miatt, közli, hogy semmilyen címen nem lehet elodázni a megnyitást.

A közoktatásügyi miniszter elhatározta, hogy módosítani fogja a tanulók egyenruháját addig is, míg a régi egyenruhákat elviselik és az új egyenruhákra vonatkozó utasítások elkészülnek, a miniszter ajánlja, hogy a növendékek faszandálban járjanak az iskolába. Egyben a tanárnőknek és tanítónőknek azt ajánlja Jorga, hogy lehetőleg nemzeti viseletben tanítsanak.

MEGJELENT!

TOLSZTOJ

A 20. SZÁZAD MÉRLEGÉN

doktori tanulmány a liegei egyetem filozófiai fakultásán
Irtá: Dr. Stern Ignác

Ára 20 lej

postán küldve 31 lej, mely összeg bélyegben is beküldhető. Megrendelhető a szerzőnél, Cluj, Str. Albinei 33 és az Uj Kelet könyvostályában

SPORT

Bárány 400 méteren legyőzte Tarist

Párizs, augusztus 27. A 400 m. gyorsúszás Európa bajnoksága ma óriási izgalom közepette zajlott le Párizsban. Az uszodát zsúfolásig megtöltötte a közönség a két világhíresség: a magyar dr. Bárány István és a világrekorder Taris hatalmas összecsapásán, amely idegfeszítően izgalmas, hatalmas verseny után, óriási meglepetésre dr. Bárány István javára dőlt el.

Kétségen kívül áll, hogy dr. Bárány Istvánnak egész karrierje alatt ez volt a legfigyelemreméltóbb teljesítménye. Taris csak néhány héttel ezelőtt javította meg a 300 m-es gyorsúszás világrekordját és a 300, valamint 400 m-en olyan formában van, hogy a legoptimis tábbak sem gondoltak Bárány győzelmére. A két uszó közötti hatalmas küzdelem be is bizonyította, hogy nem lehet közöttük erőkülönbségről beszélni: két nagyszerű versenyző között a sportban oly sűrűn közrejátszó véletlen döntötte el a verseny sorsát.

A start után Taris azonnal előretört és száz méteren már néhány méter előnye van, amelyet a második száz méteren 10 méterig fokoz. A harmadik száz méteren azonban dr. Bárány István hatalmas iramot diktál, minden tempóval csökkenti ellenfele előnyét és a negyedik száz méteren Tarisnak már csak négy méter előnye van. Ezután idegfeszítő küzdelem indult meg: Bárány minden erejének és teljes képességének latbavetésével másodpercről-másodpercre hozza be az előnyt és a célnál karcsapással verte meg ellenfelét.

Bárány győzelme óriási meglepetést keltett a verseny közönségében. A zsűri a váratlan vereséget nem is merte azonnal nyilvánosságra hozni, hanem pár percnyi tanácskozássra vonult vissza, majd az érthetően lehangolt francia közönség előtt kihirdette, hogy a 400 méteres gyorsúszás Európa bajnoka dr. Bárány István lett 5 p. 04 mp.-vel, míg Taris a második helyen végzett 5 p. 04.2 mp.-vel. 3-ik Coslotti olasz, 4. Getreinei Haggibbor Prága.

Komplett csapattal szerepel az Universitatea az Ujpest ellen

Cluj-Kolozsvár, augusztus 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Ujpest vasárnapi játékát sportkörökben érthető várakozás előzi meg. Az ujpesztiek, kolozsvári mérkőzésük előtt Nagyváradon is kiszállnak, ahol a NAC csapatával mérkőzést rendeznek. A nagyváradi meccs után az Ujpest autóra ül és Kolozsvárra jön át, ahol az Universitatea komplett csapattal mérkőzik. Az egyetemi csapat legjobb felállításában fogadja a magyar bajnokcsapatot, mert válogatott játékosai, Sepi és Sfera, valamint Szatmáry is, vasárnap már Ko-

lozsváron lesznek. Ilyen körülmények között a szezon legnagyobb szenzációjának ígérkezik az Ujpest-Universitatea mérkőzés, amelyen a legeredményesebb magyar csapat, tagjai között a legveszedelmesebb csatárokkal, bizonyára a legszebb sporatrakcióval fogja bámulatba ejteni a közönséget.

A magyarok megnyerték a 4x200 m. gyorsúszás Európa-bajnokságát. Párisból jelentik: A magyar gyorsúszó-staféta fölényes verseny után, komoly ellenfél nélkül kényelmesen nyerte meg a 4x200 m-es gyorsúszás Európa bajnokságát 9 p. 34 mp. idővel. 2. Németország, 3. Olaszország, 4. Franciaország. Az eredmény annál értékesebb, mert a francia stafétában a világbajnok francia Taris is indult.

Az osztrák-belga vízpolómérkőzés elmaradt, mert a belga csapat két új játékost akart beállítani a csapatba. Az osztrákok ez ellen tiltakoztak, mire a belgák levonultak a pályáról és visszaléptek a további küzdelemtől.

A bajnokságok további eredményei a következők:

200 m. női mellúszás 1. Wolstenholme angol, 2. Kasstein holland, 3. Rinton angol, 4. Schucard német.

Meghívásos tenniszverseny Besztercén. Tudósítónk jelenti: A vasárnapi Glória-Haggibbor futballmérkőzéssel egyidejűleg a Gloria meghívásos tenniszversenyt is rendez, amelyre a kolozsvári kerület férfi egyes bajnokát, Simon Endrét is meghívták. A Haggibbor fiatal versenyzője a helyi bajnokkal veszi fel a küzdelmet.

A spanyol csapat eldöntetlenül végzett Prágában. Madrid válogatottjai tegnap mérköztek meg Prágában a Sparta és Slavia kombinált csapatával. A játék heves küzdelem után 1:1 (1:1) arányban eldöntetlenül végződött.

A labdarugó alkerület közleménye. A labdarugó alkerület felkéri az összes bírákat, hogy ma, pénteken este 9 órakor a District Unió ueca 4 szám alatti irodájában rendkívül fontos tárgyszoratra való tekintettel, megjelenni szíveskedjenek.

Maiorescu sk. elnök.

A. Miliivoiu sk. titkár.

Olcsó könyv vásár!

Benamy Sándor: Kajút	30 lej
Kistemaerckes Válot elülfogat	66 lej
Cocteau A párizsi fiu	66 lej
Miklós Jenő: Madárka	66 lej
Szilágyi András: Az új pásztor	95 lej
Benoit: Táncosnő	136 lej
Jarno: Börtön	163 lej
Komor: Fischmann S. Utoda	190 lej
Edgar Allan Poe: Artur Gordon Pym	40 lej
Wells: A püspök ellke	180 lej
Paul Busson: A szegény Dronthe élete	180 lej

Kaphatók az Uj Kelet könyvostályában

Kolozsvári

Takarékpénztár és Hitelbank

Részvénytársaság CLUJ, P. Unirii (volt Mátyás kir.-tér) 7.

Betéteket előnyös kamat mellett fogad el és rendszerint felmondás nélkül fizet vissza. — Olcsó kölcsönöket nyújt.

FIÓKJAI: Dej, Dicsosmartin, Alba-Iulia, Targu-Mures, Oradea és Timisoara. (Des, Dicsoszentmárton, Gyulafehérvár, Vásárhely, Várad, Temesvár)

Saját tőkél 145 millió lei

AFFILIÁLT INTEZETEI: Torda-aranyosmegyei Takarékpénztár Rt. Turda-Torda Alsófehé egyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Aiud-Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Odorheiu-Szekelyudvarhelyen Cristur-Szt.-Keresztur, Szászregényvidéki Takarékpénztár Rt. Reghin-Szászregény és Népbank Rt. Huedin-Bánffyhunyadi, Szamosújvári, Hitelbank Rt. Gherla-Szamosújváron.

Minden bankügyletet a legelőnyösebben végezz! Áruraktárai a vasút mellett.

Barátságos bérlői és a

Pa
m
vis

Cluj-Kolozsvár, a Kelet tudósítójától.) és Nemzeti Színház még mindig a legteljesebb mértékben uralkodik. Annak idején számoltunk a hivatásról. Mavrodi, a színje tett érdekes nyilatkozata, amelyben beígérte a resti Operák egységét, tette azt a tervet, a megvalósítható elképzeléseket, hogy a színház színházi szezonon nyissa meg. Mindaddig azonban semmi, bár a román közönség híradásokból kiderít, hogy kiket emlegetnek házak igazgatóiként.

Egyelőre még csak megállapítani: Pave Sorbul, a koncesszió távoznak a színház azonban nem olyan és Sorbul 7 évre sztek az állammal, amelt el. Miután a színház vatalos vizsgálat eredményes alap a kormány nem kínálkozott. Ennek kormányparti sajtómadások érték a helyről is többször, melyek élesen szól és Sorbul Mihai elle

Megindul gyalások

A sorozatos támasztásunk, a két bér Mavrodi vezérfelügyelők kezd a miniszter társaság likvidálására írt, hogy ők a közönséget befektetett ez abban a reményben, hogy a színház hozni a befektetett most a koncesszió helyzet állana elő, hogy a színház is elveszti, állás ellen törvényes uton védekezni. Az viszont hogy a koncesszió bérlők kártérítési péállammal szemben, szabályos magánügy, amelyet csak a hatnak meg tölük.

Végki

Értesüléseink szerint az irányban megkezdett Mavrodi vezér felügyelő utazott, hogy a színház kolozsvári referáljon. Sorbul és egyeztetés ajánlott nek, melynek értelmében megkapnák a színház geiket, másrészt megkapnának, amely néz koncesszióról való lemondásukért.

A folyamatban természetesen sikerrel kecnek látszik, hogy a peres utra terelni nagy horderejű kényes formákat talál Sorbul visszalépése házak koncesszionáriusok megváltoztassa. Kémillióس szubvenció Nemzeti Színház nevezett reményeket,

B mintavásári

valamint budapesti féláru igazolványos menetjegyirodában Ferdinand

Barátságos tárgyalások indultak meg a kolozsvári román Opera bérlői és a kormány között

Pavel Constantin és Mihai Sorbul csak megfelelő kártérítés ellenében hajlandók visszaadni az Opera koncesszióját

Ki lesz az új igazgató?

Cluj-Kolozsvár, augusztus 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári Opera és Nemzeti Színház bérletének kérdésében még mindig a legteljesebb bizonytalanság uralkodik. Annak idején részletesen beszámoltunk a hivatalos körök álláspontjáról. Mavrodi, a színházak vezérfelügyelője tett érdekes nyilatkozatot a kérdésben, amelyben beigérte a kolozsvári és bukaresti Operák egységesítését, de nem ismerette azt a tervet, amellyel ezt a nehezen megvalósítható elképzelést keresztül akarja vinni. Azóta újra eltelt két hét és a színházi szezon megnyitása egyre közelebb. Mindeddig azonban nem történt még semmi, bár a román sajtóban a legkülönbözőbb híradások jelennek meg arról, hogy kiket emlegetnek a kolozsvári színházak igazgatóiként.

A 7 éves koncesszió

Egelőre még csak egyet lehet biztosan megállapítani: Pavel Constantin és Mihai Sorbul, a koncesszionált színházak bérlői, távoznak a színház éléről. Ez a távozás azonban nem olyan egyszerű, mert Pavel és Sorbul 7 évre szóló szerződést kötöttek az állammal, amelyből még csak 1 év telt el. Miután a színháznál elrendelt hivatalos vizsgálat eredménye negatív volt, törvényes alap a koncesszió felbontására nem kínálkozott. Ennek ellenére különösen a kormányparti sajtóban a legélesebb támadások érték a bérlőket és a hivatalos helyről is többször is hangzottak vélemények élesen szólnak Pavel Constantin és Sorbul Mihai ellen.

Megindulnak a barátságos tárgyalások

A sorozatos támadások miatt mint értesülünk, a két bérlő úgy döntött, hogy Mavrodi vezérfelügyelő útján tárgyalásokat kezd a minisztériummal az ügyek barátságos likvidálására. A két bérlő azzal érvel, hogy ők a koncesszió első évében jelentékeny befektetéseket eszközöltek és ezt abban a reményben tették, hogy a következő évek színi szezonja be fogják hozni a befektetett összegeket. Ha pedig most a koncessziót felfüggesztenék, az a helyzet állana elő, hogy a két bérlő vagyona is elveszt, állás nélkül is marad, ami ellen törvényes uton lennének kénytelenek védekezni. Az viszont nem lehet kétséges, hogy a koncesszió megvonása esetén a bérlők kártérítési perüket megnyernék az állammal szemben, mert a koncessziót szabályos magánjogi szerződéssel kapták meg, amelyet csak annak lejártá után vonhatnak meg tőlük.

Végkielégítés és megtérítés

Értesüléseink szerint Sorbul Mihai ebben az irányban már megbeszélést folytatott Mavrodi vezérfelügyelővel, aki Szinájába utazott, hogy Jorga miniszterelnöknek a kolozsvári színházak kérdéséről referáljon. Sorbul és Pavel barátságos kiegyeztetést ajánlottak fel a miniszterelnöknek, melynek értelmében Pavel és Sorbul megkapnák a színházba investált összegeiket, másrészt pedig olyan kártérítést kapnának, amely némiképp megfelel a koncesszióról való lemondás anyagi ellenértékének.

A folyamatba tett tárgyalások a jelek szerint sikerrel kecsegtetnek. Valószínűnek látszik, hogy a kormány nem fogja peres utra terelni az állami színházak nagy horderejű kérdését, hanem törvényes formákat talál arra, hogy Pavel és Sorbul visszalépése után az állami színházak koncesszionálásáról szóló törvényt megváltoztassa. Kétségtelen, hogy a 22 milliós szubvencióval működött Opera és Nemzeti Színház nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket, de az is bonyos, hogy

a Pavel és Sorbu ellen indított kampány mögött személyi és politikai érdekek is meghuzódtak. Mert bármilyen vád is illetné az Opera bérlőit, annyi kétségtelen, hogy a Pavel Constantinénál szakavatottabb kezekben az Opera még nem volt.

A jelöltek

Az Opera igazgatójává két ember nevére emlegetik. Az egyik Simonis Gheorghe, konzervatóriumi tanár, Jorgának személyes barátja, akinek kinevezése azért látszik valószínűtlennek, mert Simonist a konzervatóriumi igazgatói állásra is jelö-

lik. A másik igazgatójelölt nem más, mint Massini, a bukaresti román Opera dirigense és művészeti igazgatója, aki hasonló minőségben általános megelégedésre Kolozsváron is működött. Eddig minden jel arra mutat, hogy az igazgatói állást Massini kapja meg.

Hogy az ismét állami kezelésbe kerülő Opera mennyiben fog hivatásának megfelelően, hogy milyen módon fogják megoldani a Mavrodi által nyilvánosságra hozott egységesítési tervet, azt még senki nem tudja. Annyi azonban tény, hogy ez-

Az egész ibériai félszigetet elöntötte a forradalmi és ellenforradalmi kísérletek hulláma

Portugáliában forradalmi zavargások voltak. Spanyolországban a katolikus ellenforradalmi agitáció veszélyezteti a köztársaságot

London, augusztus 27. A Morning-post lisszaboni jelentése szerint egyik tüzerezed katonáinak egy része felázadt. A zendülő katonák elsáncolták magukat a kaszárnyában s az elfogatásukra küldött kormánysapatokat erős fegyvertűzzel fogadták. A tüzharc több órán át tartott, míg végre a kormánysapatoknak sikerült a felkelőket leverniük. Mindkét oldalon számos halottja és sebesültje van a harcnak.

Portugália külföldi telefonösszeköttetéseit helyreállították. Ezzel kapcsol-

latban a spanyol fővárosban az a hír terjedt el, hogy Lisszabonban forradalmi zavargások törtek ki s ez oka a telefonforgalom váratlan megszűnésének.

London, augusztus 27. Madridi jelentés szerint Asturiában a radikális munkásszindikátus szeptember elsejére általános sztrájkot problémál.

Az Észak-Spanyolországban betiltott katolikus lapok táviratilag fordultak Genfbe a nemzetközi sajtóközpontoz, melyben tiltakoznak a betiltó kormány-

Villanyégő CSERE 50
a z u j feszültségre
százalékkal
Rezsó és vasaló átalakítás
az
Electrikánál
Cluj, Hotel Central épület

idő szerint a színház színészei két hónapja nem kaptak már fizetést és az intézmény adminisztrációja rendkívül szomorú képet mutat. Üdvös volna már, ha az Opera nagyfontosságú kérdése kedvező megoldást nyerne és végre egy művészeti, mint erkölcsi szempontból olyan művészeti intézménnyel dicsekedhetnénk, amely feleltetni tudná az elmúlt évek eseményeit.

intézkedés ellen és maguk részére nemzetközi védelmet kérnek.

A katolikuspárt agitációja végveszelelemmel fenyegeti a köztársaságot.

London, augusztus 27. Sevilla tartomány földbirtokosai a készülő agrárreform elleni tüntetésül 50 ezer földmunkást elbocsátottak s a mezőgazdasági munkákat az egész vonalon beszüntették. A szocialisták követelik, hogy a kormány a lelkiismeretlen földbirtokosok földjeit azonnal kobozza el.

Az angol munkáspárt képviselői mandátumot ajánlott fel Weizmannnak

Az angol sajtó meleg hangon kommentálja a hírt és biztosra veszi Weizmann megválasztását

London, augusztus 27. A „Daily Herald”, a munkáspárt hivatalos lapja legutóbbi számában azt a szenzációs hírt közli, hogy a *munkáspárt a legközelebbi választáson Manchester valamelyik zsidó lakta kerületében jelöltetni fogja dr. Weizmann Chaimot, a cionista világszervezet és a Jewish Agency volt elnökét.* A lap szerint a párt valószínűnek tartja, Weizmannnak az illető kerületben való megválasztását és éppen ezért felkérte Weizmann professzort — aki tudvalevőleg hosszú éveken keresztül a manchesteri egyetem tanára volt — hogy vállalja el a jelölést.

A „Labour Party” hivatalos lapjának közlésével szemben a londoni Cionista Exekutíve leszögezte, hogy Weizmann nem fogja a jelölést elvállalni. Legutóbb a whitechapel-i pótválasztás alkalmával beszéltek arról, hogy Weizmann bekapcsolódik Anglia belpolitikai életébe, cionista oldalról azonban mindannyiszor rámutattak arra, hogy a cionista világszervezet vezetői posztja nem egyeztethető össze belpolitikai tevékenységgel.

Az angol sajtó a cionista szervezet cáfolata ellenére is kimerítően és nagyon meleg hangon foglalkozik Weizmann jelöltetésének kérdésével. A „Manchester Guardian” vezércikkét szentel ennek a kérdésnek, amelyben hangsúlyozza, hogy amennyiben Weizmann elhatározná magát a manchesteri jelölés elfogadására, úgy megválasztása biztosítva volna. Az „Evening Standard” vezércikkében a következőket írja:

„Ha Weizmann a „Labour Party”

által neki felajánlott jelölését elválná, úgy a munkáspárt kétségtelenül igen jó fogást csinálna a cionista szervezet volt elnökének személyében. Mert Weizmann nemcsak nagytehetségű és

tapasztalt ember, hanem magnetikus hatású személyiség is.”

Hír szerint a munkáspárt a Pola Cion közvetítésével ajánlotta fel Weizmannnak a képviselői mandátumot.

Szeptember 2-ig kifizetik az elmaradt köztisztviselői fizetéseket és nyugdíjhátralékokat

A pénzügyminiszterium rendezni kívánja a köztisztviselői fizeteshátralékok kérdését

Bucuresti-Bukarest, augusztus 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A pénzügyminiszteriumban végre tudomásul vették, hogy a fizetéseknek és a nyugdíjaknak jelenlegi kifizetési rendszere teljesen hibás és a mai körülmények között az állami tisztviselők több havi járulékaikkal vannak elmaradva. Ez főleg abban nyeri magyarázatát, hogy a pénzügyigazgatóságok számára a kormány semmi hatáskört nem biztosított a fizetések kiutalásánál. A pénzügyigazgatóságok az összes inkasszált adóbevételeket a Banca Naționalăhoz kénytelenek beküldeni, ahelyett, hogy ezekből a jövedelmekből rendeznék az esedékes fizetéseket.

Ugyálszik, a pénzügyminiszterium végül is belátta ennek a helyzetnek tart hatatlan voltát és rendeletet küldött szét, amelyben elrendeli, hogy az elmaradt köztisztviselői fizetéseket szeptember 2-ig fokozatosan ki kell fizetni.

A pénzügyigazgatóságoknak adott utasítás szerint elsősorban a tanítók,

azután a hadsereg, majd a többi állami kategóriák fizetése folyósítandó az egyes kategóriákon belül a hátralékok keletkezésének időpontja arányában. A nyugdíjasokat szintén aszerint kell kifizetni, hogy milyen régi a hátralékuk.

— Két összekötözött fiatal leány holttestét fogták ki a Havelből, Berlinből jelentik: A Havel vizéből tegnap délelőtt két egymáshoz kötözött fiatal leány holttestét halászták ki. A háttérben két exaltált fiatal leány közös öngyilkossága rejtezik. Berger Judit és Kendzorian Zsófia már vek óta szoros barátságban állottak egymással. Mindkét leány husz éves és gazdag családok gyermeke volt. Berger Judit egy dús gazdag berlini ékszerész leánya, Kendzorian Zsófia pedig egy emigráns orosz kereskedő egyetlen gyermeke. A két leány néhány hónap óta feltűnően sokat foglalkozott pszichoanalízissel s az utóbbi napokban oly nagy melanchóliába vett erőt rajtuk, hogy közös elhatározással a halálba mentek. Hétfőn este eltűntek szüleik lakásáról és nem tértek többé vissza.

vözte

en körülmények gyobb szenzációest—Universita n a legeredmé t, tagjai között satárokkal, bizo trakcióval fogja zónséget.

rték a 4x200 m. tynoksgót. Págyar gyorsuszó ny után, komoly esen nyerte meg zás Európa bajdövel. 2. Német. 4. Franciaorannál értékesebb, ában a világbajndult.

vizipólómérkőzés ra csapat két új ni a csapatba. Az akoztak, mire a ályáról és visszaelmektől.

ábbi eredményei s 1. Wolstenhol holland, 3. Rin német.

verseny Beszter-i: A vasárnapi utballmérkőzéssel meghívásos tenz, amelyre a ko egyes bajnokát, ívták. A Haggib a helyi bajnokmet.

idöntetlenül végid válogatottjai eg Prágában a inált csapatával. n után 1:1 (1:1) végződött.

et közleménye. A felkéri az összes teken este 9 óra ca 4 szám alatti fontos tárgysoro megjelenni sz-

ök. úlvoin sk. titkár.

vásár!

út	30 lej
eldlfoogat	66 lej
	66 lej
pásztor	95 lej
	136 lej
	163 lej
Utoda	190 lej
r Gordon Pym	40
	180 lej
ay Dronte élete	
könyvosztályában	

bank

kir.-tér) 7.

felmondás

idea és Timi-

ad, Temesvár

i

r Rt. Turda-

. Aiud-Nagy-

yudvarhelyen

ghin-Szászré-

Hitelbank Rt.

végez!

Bécsi mintavásári igazolványok

valamint budapesti utazáshoz szükséges féláru igazolványok kaphatók a HERMES menetjegyirodában Cluj, Calea Regele Ferdinand 13. Telefon 13

ÁBRAHÁM GYERMEKEI

(1) AMERIKAI TÖRTÉNETEK — IRTA: SALOM ASCH

Az író, aki valamikor arra fog vállalkozni, hogy előadja ezeket a jelentős eseményeket, amelyeket én itt közlök, bizonyára egészen másképp fogja megcelebrálni, mint jómagam. Az ő előadásában a templomi függöny drágakövei és a szépséges Tóra-köpeny díszei egészen más világításban fognak fényleni. Ha rá gondolkodom ezekre a dísz tárgyakra, amelyeket Tomkinsville jámbor asszonyai himeztek hosszú téli éjszakákon, ősi zsoldárok hangja mellett, valóságban ellágyulok. Aki elbeszéli majd ezeket a dolgokat, bizonyára a legenda aranypalástját fogja reáborítani és a régiesség patinájával fogja színeztetni. E történet hősei így fognak kialakulni egy monda lovagjává, amely a mult ködébe vész... En magam azonban, aki a jelenben élek és akinek szemem előtt játszódik le az itt előadott fontos történelmi események, én mint hűség krónikás akarom előadni a dolgokat, úgy, ahogy azok a valóságban lejátszódtak. Te azonban, kedves olvasó, bocsásd meg nekem ennek az előadásnak józan-ságát.

Az 1906-ik évben egy Moritz Silbermann nevű ember elhagyta orosz születési helyét, ahol a nyugtalan időkben a zsidók épügy, mint az egész kormányzásban, ahová ez a helység tartozott, sokat szenvedtek. Feleségével és három gyermekével kivándorolt és letelepedett a nagy New York városában, mert remélte, hogy itt menedékhelyet talál az üldözések elől és békében fog megélni keze munkájából.

Szülohelyén Moritz Silbermann egy jobbfiata ipart tanult és üzött is — kamásnikat készített. New Yorkban azonban nincs szükség kamásnikra és így belőle is az lett, ami sok más honfitársából, akik Amerika országába jönnek: vasaló lett egy fehérnemű műhelyben. E foglalkozást kibírta egy esztendőig; azonban nagyon nehezére esett, mert mint mondtam, jobbféle ember volt és nem szokta meg, hogy a vasalóval bibelődjön. Új hivatása egyre jobban aláasta erőt, nem bírta ki, hogy egész nap be legyen zárva a füstös műhelybe, hogy a vászon porát nyelje, a vászont, amelyből az ingek készülnek. Rövidesen panaszkodni kezdett fájdalomokról, amelyek a térdében, a szívében és a tüdejében ütöttek tanyát. Elment egy orvoshoz, aki azt tanácsolta neki, hogy hagyjon fel ezzel a munkával, étkezzen dusan, igyék sok tejet és sokat tartózkodjék friss levegőn. Silbermann az orvos tanácsát nem követhette, mert gondoskodnia kellett feleségéről és gyermekeiről. Így tehát kénytelen volt továbbra is a vasaló mellé állani és addig dolgozott, amíg meg nem ragadta a nehéz konok betegség, amelyet mi sorvadásnak nevezünk. Ez a betegség azután ágyának döntötte.

Ekkor jóbarátok megkönyörültek rajta, annál is inkább, mert a régi hazából ismerték őt, mint becsületes és jobb embert. Itt is, az idegen városban barátságot tartottak vele és ő maga a „Munkáskör“ című szervezetnek tekintélyes tagja volt. A barátok, hogy feleségek, száz jegyet vásároltak egy színházi előadásra, a jegye ket elhelyezték egymás között és a befolyt pénzeket átadták családjának, hogy legyen a közeljövőben mielőbbi élnők. Őt magát a „Munkáskör“ költségén elküldték délvidékre, ahol a tüdőbeteg tartózkodnak gyógyulás céljából, egy sanatóriumban, amelyet a munkásszervezet alapított erre a célra.

És amikor Moritz Silbermann egy bizonyos ideig gyógyította magát, érezte, hogy állapota javul. Ekkor főleg otthon hagyott feleségére és gyermekeire gondolt, akik bizony rászorulnak az ő támogatására. De félt visszaérni a nagyvárosba, ahol ismét visszaeshet betegségébe. Erről egyébként orvosai is lebeszéltek. Sokat gondolkodott aztán, hogy mitévő legyen.

Hallotta, hogy azon a környéken, ahol tartózkodott, lejebb dél felé, új helységek keletkeztek. Feketébőrű emberek verődtek össze nagy számban, ezek ássák a földet, megművelik a talajt, de nincs senki, akinek boltja lenne mindenféle áruval, ruhával, cipővel és egyéb szükséges dolgokkal. A föld azonban jó és a talaj zsiros. A nap egész esztendőn át süti és akik lakják, egészségesek.

Az orvosok is azt a tanácsot adták neki, hogy vonuljon oda és telepedjék meg az új országban.

Silbermann azonban nem volt pénze,

barátai sem voltak ezen a vidéken, akik segíthetnek volna rajta. Így hát a legközelebbi kisváros plébánosához fordult, akihez a sanatórium orvosától ajánlást kapott. A kicsiny város plébánosa egy másik, Tomkinsville nevű kicsiny város plébánosához adott ajánló levelet. A város jó messze délen feküdt. Egy egyesület, amely erre a célra alakult, pénzt adott Silbermannnak, hogy a hosszú utat megtehesse.

Fölszedelőzködött tehát és néhány napi utazás után megérkezett a kicsiny Tomkinsville városába.

Moritz Silbermann a pusztá botjával érkezett Tomkinsvillebe és nem volt más a tulajdonában, mint az egyik plébánosnak ajánlólevele a másikhoz. E levélben pedig ez állott: „Ábrahámnak ez a gyermeke (Moritz Silbermann) kellett érteni alatta, akinek tüdije megvan támadva, Tomkinsvillebe jön, hogy ott letelepedjék. Arra kérem Krisztus gyermekét (ezalatt Tomkinsville plébánosa értendő) segítsen Ábrahám gyermekén“.

Tomkinsville plébánosa a legközelebbi vasárnap összehívta a város polgárait és beszédet tartott előttük. Ebben a beszédben közölte velük az üdv kedves híradását: „Eljött Ábrahám egy gyermeke, hogy letelepedjék közöttünk Tomkinsvilleben. Ábrahám gyermekének azonban gyöngye a tüdije, tehát a polgárok segítségére szorul. Krisztus gyermekei tehát fogadják barátságával és segítsék, ahol csak módjukban van“.

Tomkinsville még soha nem látott saját szemével egy „Ábrahám gyermekét“ és sejtelve sem volt arról, hogyan is nézhet ki az efajta ember. Így tehát egész Tomkinsville összehajlott, hogy lássa, valaképp milyen is „Ábrahám gyermeke“. És tapasztalta, hogy „Ábrahám gyermeke“ szakasztott olyan, mint minden más ember, éppúgy ruházott, éppúgy viselkedett, éppúgy beszélt. Emiatt Tomkinsvilleben nagy volt a csodálkozás.

Tomkinsville bankja megszavazta „Ábrahám gyermekének“ a szükséges hitelt és a város egyik tekintélyes háztulajdonosa olcsó pénzért szép lakást adott bérbe neki és a piacér közepén egy nagy bolt-helyiséget. Egyik jámbor keresztény asszony a másik után jött Ábrahám gyermekéhez és megkérdezte, van-e valamire szüksége és egészen biztos-e afelől, hogy nem szorul semmire. A város polgárai pedig különböző edényeket és butorokat ajándékoztak neki, az egyik asztalt, a másik ágynat, valaki csak úgy találmorra egy fuvar szalmát. Moritz Silbermann valóban zavarban volt, mit kezdjen a szalmával.

Egy napon azonban felkerekedett és átutazott a közeli nagy városba; itt árut szerzett be, amikre szüksége volt a boltjában.

Ama reggelen, amikor megnyitotta üzletét, Silbermann egy rezesbanda ütemeire lett figyelmes. Kinézett és meglepetéssel látta, hogy a városi tüzoltók a boltja előtt koncertet adnak tiszteletére. Big Billy egy óriási és hatalmasan megtermett „Krisztus gyermeke“, akiből kényelmesen tiz „Ábrahám gyermekét“ lehetett volna csinálni, feltűzte seriff-jelvényét és Silbermann boltja elé csődítette a fél várost, közöttük sok négert asszonyaikkal és gyermekeikkel. Big Billy az üzlet küszöbére lépett, karonfogta „Ábrahám gyermekét“ és Tomkinsville fekete lakóihoz a következő beszédet intézte:

„... Idejött a zsidó, hogy közöttünk lakjék. Már az a tény, hogy a zsidó Tomkinsvillebe jött, feltétlenül jó jel. Tomkinsville gyarapodni fog és nagy virágzó várossá fog fejlődni, mert ahová a zsidó jön, annak a városnak szerencsét hoz. A zsidó ugyanis a szerencse hordozója. Azért mondom úgy vigyázzatok reá, mint szemetek fényére. Védjétek meg őt minden bajtól és ne csaljátok meg! Mert jai annak, aki valami rosszat tesz a zsidó ellen“.

Big Billy felemelte hatalmas öklét. „Ha valaki bántani merné, tudja meg, hogy velem gyúlik meg a baja. Én megvédem a zsidót és pedig Tomkinsville érdekében“.

A zenekar tust játszott és Tomkinsville fekete lakói asszonyaikkal és gyermekeikkel a levegőbe hajigálták kalapjaikat.

Tomkinsville ilyen módon ünnepelte „Ábrahám gyermekének“ bevonulását. Moritz Silbermann pedig bevonult Tomkinsvillebe. Ő, a felesége, gyermekei és mindaz, ami az övé volt. A város la-

kóival békében élt, ők pedig szívesek és barátságosak voltak hozzá.

Nemsokára azonban Ábrahám más gyermekei is megtudták, hogy Tomkinsville olyan hely, ahol keresni lehet és ezért követték Moritz Silbermann példáját és eljöttek Tomkinsvillebe.

Az elsőt közülük, aki a sógora volt, ő maga segítette a letelepedésben, mert arra gondolt: mégis csak jó, ha egy másik zsidó is lakik Tomkinsvilleben. A sógornak azonban volt egy másik sógora, akinek éppúgy, mint Silbermannnak, gyöngye tüdije volt, azonkívül pedig értett a struccollakkal való kereskedéshez, amivel azelőtt a nagy New York városában foglalkozott. És minthogy Tomkinsville közelében a farmokon struccokat tenyésztettek, Silbermann sógora idehozatta beteg sógorát. A beteg sógor pedig egyik fivérével hozta Tomkinsvillebe azonfelül egyik unokaöccsét, akinek volt némi pénze és valami jövedelmek vállalkozásba akarta pénzét betenni. A sógornak ez az unokafivére Silbermann mellett a szintén üzletet nyitott, amelyben ruhákat árult, cipőt és rövidárut a négereknek. Ez az unokatestvér magával hozta saját unokatestvérét is, aki nőtelen volt és megkérte volt az idősebb unokatestvér le-

nyának a kezét. A nőtelen unokafivér pedig Tomkinsvilleben fűszerüzletet nyitott. Ezzel Moritz Silbermann vevőinek felét elveszítette.

Amikor Moritz Silbermann látta, hogy egyik a másik után hurcolódik Tomkinsvillebe, ugyannyira, hogy a várost saját szemelátára elszakítják tőle, bosszúság töltötte el szívét. Ő magát „Ábrahám első gyermekének“ tekintette, Tomkinsville pedig saját városának, amelyet ő tett naggyá. Így hát elment a város plébánosához, akit a zsidók Jitro (a Bibliának ama papja után, aki a zsidóknak egykor jötevője volt) nével tisztelet és akit mi is a továbbiakban így fogunk nevezni. Jitro előtt Silbermann panaszt tett „Ábrahám gyermekei“ ellen, akik „eljöttek juhaikkal és teheneikkel“ és őt, miként az a Bibliában írva vagyon, „elzavarták a kut mellől, amelyet ő ást“ Tomkinsvilleben. Jitro azonban a Biblia szavával így válaszolt neki:

„Az ország nagy és terjedelmes és hely van mindnyájatok számára. Ha festvéreid jobbra terjeszkednek, Te akkor terjeszkedj bal felé, ám civakodás ne legyen köztetek“.

(Folytatjuk)

Litvinov Berlinben fogja Curtius-sal megvitatni az orosz-német problémákat

A francia-lengyel-orosz tárgyalásokról is tájékoztatni fogja Litvinov a német külügyminisztert. A szovjetet nem elégitik ki a lengyel javaslatok a meg nem támadási szerződés ügyében

Berlin, augusztus 27. Dirchsen moszkvai német nagykövet elkiséri Litwinowot Berlinbe. Az orosz külügyi népbiztos tájékoztatni fogja Curtius-t a francia-lengyel-orosz tárgyalásokról és meg fogja vitatni a német külügyminiszterrel az orosz-német problémákat.

Moszkvai jelentés szerint a lengyel követ jegyzéket adott át a szovjetkormánynak a lengyel-orosz meg nem támadási szerződés ügyében. Orosz hiva-

talos tájékoztató szerint azonban a jegyzékben körvonalazott feltételek a szovjetet nem elégitik ki s a tanácskormány az újabb lengyel lépést egyáltalán nem minősítheti a probléma előrehaladásának.

Berlin, augusztus 27. Litwinov orosz külügyi népbiztos péntekre várják a német birodalmi fővárosba. Litwinov Genfbe átutazóban száll ki Berlinben s megbeszéléseket folytat Curtius-sal.

Megalakult a Zsidó Párt kolozsvári tagozatának ifjusági szekciója

Cluj-Kolozsvár, augusztus 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Zsidó Párt kolozsvári tagozatának ifjusági szekciója szerdán este tartotta népes alakuló közgyűlést a neológ iskola helyiségében. A gyűlésen megjelentek a Zsidó Párt tartományi vezetősége részéről dr. Klein Miksa ügyvezető elnök, valamint dr. Kertész Jenő, a kolozsmegyei tagozat elnöke. Grün elnök megnyitja után dr. Klein Miksa szólalt fel és a zsidóságnak a világtörténelemben vitt hatalmas szerepét eszterelte, majd rátért az ifjuság speciális problémáira. Felhívta az ifjuságot, hogy igyekezzenek megismerni a zsidó történelmet és hallgassák meg az idősebbek utmutatásait.

Dr. Kertész Jenő hosszabb beszédben fejté ki, hogy a súlypont a jelen kérdéseinek tanulmányozásán van. Foglalkozik a gazdasági válsággal, amely milliókat tett keresetképtelenné és amely a legsúlyosabban érinti a zsidóságot. Rámutat a zsidó középosztály lehangolására és kiemeli, hogy a Zsidó Párt egyik fontos feladatát éppen ezen osztály talpraállítására képezi.

Az erdélyi ifjusági szekció nevében dr. Dénes László üdvözlö a kolozsvári tagozat megalakulását. Rámutat a Zsidó Párt fontosságára, hangsúlyozza, hogy ennek elsőrendű ténye a zsidó néptömegeknek a gazdasági válságból való kivezetése. Hermann Dezső programreferátumot, Ernster Sámuel szerzeti referátumot tart, majd kimond-

ják a Zsidó Párt erdélyi ifjusági szekciója kolozsvári helyicsoportjának megalakulását. Ezután öttagu jelölőbizottságot küldenek ki, amelynek nevében Ernster Sámuel a következő vezetőség megválasztását javasolja:

Elnök: Kalmár Ferenc, társeleink: Grün László, alelnökök: Ullmann Andor és Deutsch Sándor, főtítká: Hermann Lajos, titká: Schwartz Hermann, pénztárnok: Weinberger Farkas, jegyzők: Schwartz Vilmos, Neumann Jenő, ellenőrök: Simon Árpád és Simon Dezső, vezetőségi tagok: Mihalovits Scholem, Nóta Sándor, Ganz Bernát és Klein Salamon. Választmányi tagok: Bergfeld Izso, Braun Ede, Braun Edit, Burger József, Fendrich Ernő, Florentinál Ábrahám, Grünfeld József, Grünwald Éva, Ingberg Szeri, Kertész Miklós, Klein Endre, Kohn Laura, Mihály József, Ordentlich Jenő, Pick Miklós, Rosenberg Sándor, Ullmann Dezső, Weinberger Vilmos, Weinstein Sándor, Weisz József és Zélig Lajos.

Kalmár Ferenc elnök, megköszöni a beléhelyezett bizalmat és felhívja a tagokat a munkára és a vezetőséget hivatásának lelkiismeretes betöltésére.

Bethlen István Grácsa érkezett. Bécsből jelentik: A Neues Wiener Extrablatt jelenti Grácsból, hogy Bethlen István gróf odaérkezett s néhány napot egyik barátja stájerországi birtokán fog tölteni, majd elutazik Olaszországba hosszabb üdülésre.

ISKOLÁK! **EDELSTEIN M. DAVID:** **HITOKTATÓK!**

Carte de religiunea mozaică, románnyelvű bibliatörténet és hittan-könyv, az elemi iskola összes osztályai számára, a közokt. ügyi minisztérium által aprobálva, kapható a szerzőnél: Timisoara, IV. Str. Gh. Pop de Băsești 11. Ára 45 Lei. Tanítóknak és könyvkereskedőknek megfelelő rabbat.

HIR

As UJ KELET az...
bánsági zsidó
Főszerkesztő: D
Felelős szerkesztő
Bukaresti s
Hátszegi Ernő, S
Cikkeink utánnom
megjelölésével

Három ame író és egy n

Párizs, augusztus...
újságíró érkezett m
Párizsba. Az egyik
másik a New York H
Chicago Tribune mur
megkapták a beutaz
országba és most ut
hogy lapjaikban b
országai tapasztalata
írja a három újság
egy ágyval.

Moszkvában egy k
rejt a három ameri
lyes összeget kellett
niök, de ez nem vo
három jól ellátta
őrültek, hogy van
amikor beléptek, ag
szobában csak egy
lelkiismeretességgel
mérték az egyetlen
cm. volt. A Herald
york Herald munka
váltak a soványabb
hogy egy ágyban fog
majd csak elférnek a
ban. De mi lesz har

Elhatározták, hog
Elmentek a szovjet e
a Mostorgba. Ez az
elbeszélése szerint
párizsi La Fayette
keresték az áruház
tályát és nagy me
hogy többszáz ágy v
zavarta őket, amiko
hogy egy ágy ára
tekintélyes összeg
három újságíró ra
összeadja az ágy ára
nem feketnek egy-
táltak egy megfele
fizetésre került a s
viselője ezt kérdezte
— Tagjai önök v
zadnak?

— Idegenek vag
újságírók.

— Akkor engedél
külügyi népbiztossá

A három amerika
népbiztosságra siet
kozás után fogadta
aki igazoltatta őket
szövegű cédulát nyu

„Eltvárs! Ennek a
lajdonosa amerikai
hatalmazzuk, hogy
az őn által vezetett
Hangsúlyozzuk az ü
jük, hogy teljesítse
nak kérését, akinek
zük, hogy idegen pé
hatalan aláírás“.

Ezzel az irazolvá
tek az áruházba az
váln ellenében vég
nekik az ágyat, tel
500 rubelt. Amiko
ágy árát az újság
gyan szállítsák lak
széről senki sem v
elszállítani. A hár
vállára emelte az
Moszkva uccáin. D
állították őket az u
kérdezték:

— Elvtársak, hol
Szerencsére egy
az áruházból lakást
az uccai érdeklődő
gon felelte:

— A külügyi né
délye alapján, ...
ján, elvtársak!...

— Felrobbant eg
nyának kazánja.
Nagybecskerek köz
vonat mozdonyána
A vonat nyílt pály
zó a mozdonyvezet
következtében több
sebesült.

HIREK

Az UJ KELET az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Str. Cobălcescu 54.
 Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

Három amerikai újságíró és egy moszkvai ágy

Párizs, augusztus 27. Három amerikai újságíró érkezett most Oroszországból Párizsba. Az egyik a Herald Tribune, a másik a New York Herald, a harmadik a Chicago Tribune munkatársa. Mindhármán megkapták a beutazási engedélyt Oroszországba és most utban vannak hazafelé, hogy lapjaikban beszámoljanak oroszországi tapasztalataikról. A Matin megírja a három újságíró különös kalandját egy ágyval.

Moszkvában egy kis uccában szobát bérelt a három amerikai újságíró. Tekintélyes összeget kellett a kis szobáért fizetniük, de ez nem volt baj, hiszen mindhármán jól ellátták magukat dollárokkal. Örültek, hogy van végre szobájuk, de amikor beléptek, aggodva látták, hogy a szobában csak egy ágy van. Amerikai lelkiismeretességgel és precizitással megmérték az egyetlen ágy szélességét: 70 cm. volt. A Herald Tribune és a New York Herald munkatársa — ők ketten voltak a soványabbak — megállapodtak, hogy egy ágyban fognak aludni, valahogy majd csak elférnek a szoba egyetlen ágyában. De mi lesz harmadik kollégájukkal?

Elhatározták, hogy ágyat vásárolnak. Elmentek a szovjet egyik nagy áruházába, a Mostorgba. Ez az áruház az újságírók elbeszélése szerint olyan nagy, mint a párizsi La Fayette vagy Louvre. Megkeresték az áruház butorberendezési osztályát és nagy meglepéssel látták, hogy többszáz ágy van raktáron. Az sem zavarta őket, amikor megmondták nekik, hogy egy ágy ára 400-500 rubel. Elég tekintélyes összeg ez egy ágyért, de a három újságíró rászánta magát, hogy összeadja az ágy árát, mert hárman csak nem fekhettek egy ágyba. Ki is választottak egy megfelelő ágyat, de amikor fizetésre került a sor, az áruház tisztviselője ezt kérdezte az újságíróktól: — Tagjai önök valamelyik rohamszázadnak?

— Idegenek vagyunk — felelték az újságírók.
 — Akkor engedélyt kell szerezniük a külügyi népbiztosságtól.

A három amerikai újságíró azonnal a népbiztosságra sietett, ahol hosszas várakozás után fogadta őket egy tisztviselő, aki igazoltatta őket, majd a következő szövegű cédlutát nyújtotta át nekik:

„Elvtárs! Ennek az igazolványnak a tulajdonosa amerikai újságíró. Ezennel felhatalmazzuk, hogy vásároljon egy ágyat az ön által vezetett áruházak egyikében. Hangsúlyozzuk az ügy sürgősségét és kérjük, hogy teljesítse az irás felmutatójának kérését, akinek ezennel engedélyezük, hogy idegen pénzben fizessen. Olvas-hatalan aláírás.”

Ezzel az igazolvánnyal aztán visszatértek az áruházba az újságírók. Az igazolvány ellenében végre ki is szolgáltatott nekik az ágyat, természetesen bevasalva 500 rubelt. Amikor aztán kifizették az ágy árát az újságírók, nem tudták, hogyan szállítsák lakásukra. Az áruház részéről senki sem volt hajlandó az ágyat elszállítani. A három újságíró végül is vállára emelte az ágyat és úgy vitték Moszkva uccáin. De lépten-nyomon megállították őket az uccai járókelők és megkérdezték:

— Eivtársak, hol szerezték az ágyat?
 Szerencsére egy orosz mérnök kísérté az áruházból lakásukra az újságírókat és az uccai érdeklődők kérdésére érces hangon felelte:

— A külügyi népbiztosság külön engedélye alapján... Külön engedélye alapján, elvtársak!...

— Felrobbant egy személyvonat mozdonyának kazánja. Belgrádból jelentik: Nagybecskerek közelében egyik személyvonat mozdonyának kazánja felrobbant. A vonat nyílt pályán kisiklott. Az explózió a mozdonyvezetőt megölte. A kisiklás következtében több utas a pánikban megsebesült.

— Hűvös időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint változékony, jobbra széles és hűvös időjárás várható, inkább csak keleten esővel. A hőmérséklet Budapesten ma délben 23 fok Celsius.

— Szászország szeptember elsején csak fizetésük egyharmadát tudja kifizetni tisztviselőinek. Berlinből jelentik: Szászország szeptember elsején csupán fizetésük egyharmadát tudja biztosítani köz tisztviselőinek. A további részletfizetések kiutalásának időpontja az államkincstár helyzetétől függ.

— Pénteki istentisztelet. A Ferdinánd királyi nagy zsinagógában folyó hó 28-án, pénteken este az istentisztelet egy-egyed hét órakor kezdődik. Rabetz B. főkántor és a teljes énekkar közreműködésével.

— A korzikai hegyek banditája kirabolta egy nyaralóhely egész fűrdőközönységét. Párizsból jelentik: Korzika egyik kedvelt nyári fűrdőhelyén hétfőn este vakmerő rablótámadás történt. Caviglioli, a korzikai hegyek hírhedt banditája két unokaöccsével együtt az éjszaka leple alatt lejtött a hegysegekből az Ajacciotól ötven kilométerre fekvő Gano fűrdőhelyre és sorra kirabolta a fűrdő négy szállodájának vendégeit. A vendégeket a rablók mindenütt az étteremben lepték meg, a falhoz állították őket és Caviglioli két revolverrel a kezében sakkban tartotta az egész társaságot, két unokaöccse pedig minden pénzt és értéktárgyat elszedett tőlük. Az egyik vendéget, aki ellenkezni próbált, agyonlőtték. A banditák tettük elkövetése után továbbálltak, előbb azonban elvették a táviró és telefóndrótkat, hogy földöztesüket megnehezítsék.

— Letartóztatták Al Caponet. Csikágóból jelentik: Al Caponet a büntetőtanács rendeletére letartóztatták. Azzal vádolják, hogy része van egy játékbárlang vezetőjének elrablásában, akiért zsaroló banditák 250 ezer dollár váltságdíjat követtelenek. Al Capone hajlandó a váltságdíj-összeget maga kifizetni, hogy ezzel elkerülje a bűnper lefolytatását, mert attól fél, hogy emberrablásért elítélik, vagy a villamoszékbe kerül vagy életfogytiglan ülhét fegyházban.

— Lövöldöztek a mexikói parlamentben. Newyorkból jelentik: Az Associated Press távirata szerint Mexikó Cityben a parlamentben lövöldözés támadt s ennek során a golyók egy képviselőt megöltek s négyet súlyosan megsebesítettek.

— Ötezer amerikai szakmunkás száll hajóra Oroszország felé. Londonból jelentik: A Daily Express távirata szerint az Egyesült Államokból a szovjet engedélyével a napokban 5000 képzett s jelenleg munkanélküli szakmunkást hajóznak be Oroszország felé, ahol munkát kapnak.

— Házasság. Vass Magda és dr. Reismann Henrik folyó hó 30-án déli fél 1 órakor tartják meg esküvőjüket Clujon a Pap uccai ort. izr. templomban, melyre rokonait és jóismerőseiket ezuton hívják meg. (Minden külön értesítés helyett).

— Borkereskedők, vendéglősök, kocsmárosok figyelmébe. Kitünő minőségű, cirka 300 hektoliter elsőrendű mustot eladásra ajánlok saját termésű. Leányka, Rajnarizling, Muskotály stb. Alkalmas esetleg kóser bornak. Szép pince a szőlőben rendelkezésére áll a vendőknek. A szőlő bent van a városban. Kisebb tételekben is eladó. Értekezni lehet Füssy J. könyvkereskedésében Tordán.

Szinkör Mozgó

Szezonnyitó ünnepi díszelőadások

Helyárak 10 és 20 lej

MŰSOR:

1. Uj hangoshiradó
2. A színajai esküvő hivatalos, hiteles teljes filmje magyar feliratokkal.
3. Uj Micky Maus.
4. Szenszációs operett-premier, az év legnagyobb sikerű hangos világlágere

JULIAN HARVEY
WILLY FRITSCH

Betörő

— További rosszabbodásra számít az osztrák konjunkturaintézet. Bécsből jelentik: Az osztrák konjunkturakutató intézet augusztusi jelentése szerint júliusban és augusztus első felében az osztrák gazdasági élet csaknem valamennyi ágában tovább fokozódott a depresszió. Különösen a külföldi befolyások hatása válik mind komolyabban érezhetővé. Ez a külföldi hatás elsősorban a pénzpiacot és a külkereskedelmet érinti. Tekintettel arra, hogy a nemzetközi gazdasági helyzet sem mutat javuló tendenciát, Ausztriában, a jelek szerint, a gazdasági helyzet további rosszabbodására lehet számítani. A pénzpiac és a tőzsdé még a németországi és magyarországi események hatása alatt áll. Az ipari termelés újabb csökkenése az általános üzletmenet indexszámának ingadozásából tűnik ki legjobban, mert az index a június 62.6 minimum után 67, azaz újabb mélypontot ért el.

Milliók egy miatt: rabszolga sóhaj.
Milliót száz lejt: zsidó sorsjegy-óhaj.

— A timisoarai nyilvánosjogu zsidó fiuliceum, felső kereskedelmi iskola és leánygimnázium összes osztályaiba a beiratás augusztus hó 25-én kezdődik. A harmadik osztályt végzett tanulók minden felvételi vizsgálat nélkül beiratkozhatnak a liceum és leánygimnázium IV., vagy pedig a felső kr. isk. I. osztályába. A tanév megnyitása mint az állami iskoláknál. A fiuk részére szigoruan kóser internátus.

— Orvosi hír. Dr. Leuchter Zoltán fogorvos hazaérkezett és újból megkezdte rendelőseit Str. Memorandului (Unió u.) 8. szám alatt.

— Brüning Hugenberggel tárgyal. Berlinből jelentik: Brüning kancellár csütörtök délután kihallgatáson fogadta a német nemzeti párt vezérét, Hugenberg titkos tanácsost. Politikai körökben ez a hír nagy érdeklődést keltett és a lapok azt írják, nem véletlen, hogy Hugenberg és Brüning régóta tervbe volt találkozása éppen most történik meg, közvetlenül a centumpárt stuttgarti kongresszusának befejezése és a nemzeti párt parlamenti frakciójának szerdai ülése után. Brüning azért kérte magához Hugenberg, hogy tájékozzódjék a szélső jobboldal szándékairól és rávegye a német nemzeti párt vezérét arra, hogy szüntesse be a belpolitikai harcot a küszöbönálló nehéz tél tartamára. Valamennyi lap megegyezik abban, hogy Brüning és Hungenberg találkozása nem jelenti azt, mintha a kancellár hajlandó lenne politikai engedményekre a szélsőjobboldal szemben.

— A Vatikán s az olasz állam konfliktusa elsimult. Rómából jelentik: Az egyház és az állam között felmerült legújabb konfliktus elsimult. Illetékes helyről származó információk szerint a Vatikán és az olasz kormány között folyó egyezkedési tárgyalások elvi megállapodásra vezettek, amelynek alapján most már rövidesen likvidálni fogják a Katolikus Akció kérdéseiben felmerült vitát. Az egység a Szentsek és a fasizta kormány bizalmi embereinek közvetítésével jött létre. Néhány napon belül hivatalos közlemény jelenik meg, amely tudatni fogja a világot a konfliktus kiküszöbölését. Az érdekeltek egyelőre még a legnagyobb titoktartást tanúsítják, úgyhogy a meg egyezés részleteiről semmi sem szivárogt ki.

Nagyváradon teljes ellátásra

Balkonos uccai szobába, zongora és fűrdőszoba használattal urifut vagy leányt elfogad izr. uricsalád

Özv. Berger Antalné

ORADEA, Str. Cantemir (Beöthy Ödön ucca) 42, I. 7.

NAPROL-NAPRA

A Minden-ravensbergi postagalamb-egyesületnek nagy kára támadt a Magyarország és Németország közt rendezett postagalambversenyen. Az egyesület Budapesten elengedett 1256 postagalambja közül csak 252 érkezett haza, míg a többi ezer galamb elveszett. Azt hiszik, hogy a galambok valahol zivatarzónába kerültek és elpusztultak.

Gmundenne szenzációja van: az egykori braunschweigi herceg, a gmundeni kastély tulajdonosa kávéházat és cukrászdát nyitott. Gmundenben van az egykori kumberlandi hercegek híres régi kastélya, amely egyik legfőbb vonzóereje a városnak és állandóan igen sok turista látogatta. A braunschweigi herceg most kávéházat és cukrászdát rendezett be a turisták számára a kastélyban és jazz-zenekart is alkalmazott. A vállalat jövedelmét a herceg alkalmazottainak nyugdíjalapjára fordítja.

A floridsdorfi Fiat autógyár Sladkes Arthur nevű tizenhat éves magszorgalomból rakétaautó gyártásával kísérletezett. Egy másik inas társával együtt az autó hajtásához szükséges puskarokereket próbálgatta és eközben a puska por felrobbant. A két inas életveszélyes égési sebeket szenvedett.

Az olasz kormány részére készült Do. X. 11. ma délután az Alpokon át elindult Genovába, ahol hivatalos olasz szakértők a gépet át fogják venni. Az óriásrepülőgépet, amely a legnagyobb könnyedséggel emelkedett levegőbe, a friedrichshafeni Dornier-művek készítették, akárcsak testvérgepét, a ma Newyorkba érkezett Do. X.-et.

Zichy Nándor gróf és Almássy László magyar pilóták a Lybiai sivatag levegőretegében, Alexandretta felett viharzónába kerültek s sportrepülőgéjük kel lezuhantak. A pilóták csodálatosképpen sértetlenek maradtak.

Stokholmban futballmeccs közben egy teljes erővel elrugott labda homlokton találta Roslign futballistát. A játékos nyomban holtan esett össze.

Lindbergh és felesége ma vonaton megérkeztek Tókióba, ahol nagy ünnepi napot töltenek a japán fővárosba.

Rosendahl svéd származású kapitányt bízták meg a világ legnagyobb léghajója, az Acreon parancsnokságával. A léghajó csaknem kétszer akkora, mint a Graf Zeppelin s rajta többek között öt repülőgép elhelyezhető, úgy, hogy a gépek a léghajóról elszállhatnak s vissza is térhetnek légi bázisukra menet közben is.

Ausztria—Belgium vízipólómérkőzés a két csapat vezetői között támadt konfliktus miatt elmaradt. A belgák a további küzdelmekről visszaléptek. A Smith Jeremiás vándordíjban Magyarország vezet 47 ponttal, utána következik Németország 35 és fél ponttal.

A Do. X. ma délben Norfolkból megérkezett a newyorki tengerészeti légi kikötőbe.

J. Thwaites halász hálójával Brighton közelében négy fiatal cápát fogott. A cápák kiemelésekor úgy összeharapták kezeit, hogy kórházba kellett szállítani.

unokafivér pe...
 zerüzetlet nyitott...
 n vevőinek felé

mann látta, hogy...
 kolódik Tomkins...
 egy a várost sa...
 tják tőle, bosszu...
 ő magát „Ábra...
 tekintette, Tom...
 rosának, amelyet...
 ment a város plé...
 Jitro (a Bibliá...
 a zsidóknak egy...
 vel tiszteltek és...
 n így fogunk ne...
 man panaszt tett...
 llen, akik „eljöt...
 ikkel” és öt, mi...
 vagyon, „elzavar...
 et ő ástott” Tom...
 an a Biblia sza...

rdelmes és hely...
 nára. Ha festvé...
 k. Te akkor ter...
 akodás ne legyen

urtius-
 émet

ztatni fogja...
 m elégitik ki...
 és ügyében

nt azonban a...
 zott feltételek a...
 ki s a tanács...
 gyel lépést egy...
 a probléma elő

Litvinow orosz...
 tekre várják a...
 rszba. Litvinow...
 l ki Berlinben s...
 Curtiuszal.

vári ta-
 ja

vi ifjusági szek...
 oportjnak meg...
 agy jelölőbizott...
 helynek nevében...
 vevetkező vezető...
 asolja:

nc, társelnök:
 : Ullmann An...
 főtítká: Her...
 Schwartz Hier...
 einberger Far...
 z Vilmos, Neu...
 Simon Árpád...
 ségi tagok: M...
 Sándor, Ganc...
 on. Választmá...
 só, Braun Ede...
 zsef, Fendrich...
 hám, Grünfeld...
 Ingberg Szeri...
 Endre, Kohn...
 rdentlich Jenő...
 Sándor, Ull...
 rger Vilmos...
 z József és Zé...

megköszöni a...
 felhívja a ta...
 vezetőséget hi...
 betöltésére.

ácha érkezett...
 Wiener Extra...
 Bethlen István...
 y napot egyik...
 rtokán fog töl...
 rszországba hosz...

OKTATÓK!

szes osztályai...
 erzőnél: Timi...
 vkereskedők-

KÖZGAZDASÁG

Aszlovenszkói malmok nem használhatják a román búzát

A pozsonyi Ludwig-malom 60 vagon román búzát nem vett át

Pozsony, augusztus 27. A szlovenszkói malmok és gabonakereskedők hetekkel ezelőtt nagyobb mennyiségű búzát vásároltak Romániában. A román búza ára akkor 65—70 cseh korona volt métermásánként.

Közben pedig az történt, hogy a román búza ára erősen hanyatlott és így a kereskedők és malmok, amelyek drága román búzát vásároltak, a közel ötven százalékos áresést következtében hatalmas veszteségeket szenvedtek.

Ma már kétségtelen és gabonakereskedői körökben ezt nem is titkolják, hogy a pozsonyi terménypiac válságos helyzetének egyik főokozója volt a román búza hatalmas árzuhanása, mert a terménykereskedők és malmok erősen angasztáltak magukat román búzában akkor, amikor drága volt. A nagy terhet és ráfizetést jelentő kötelezettségtől természetesen nem tudtak szabadulni, míg a szerencsés véletlen, helyesebben a román gabonakereskedők nyereszkeskedési vágya segítségükre nem sietett.

Néhány nap előtt a pozsonyi Ludwig malom hatvan vagon búzát kapott Romániából, amelyet még drága áron vásárolt.

Az átvételnél a malom emberei meglepetéssel vették észre, hogy a búza minőségileg nem felel meg a kötelevényben megállapított feltételeknek és ezért a buzaszállítmányt nem is vették át.

A búzából lepecsételt zacskókban mintát vettek s azt a pozsonyi terményszakszervezet elé terjesztették. A tozsde szakértőbizottsága a minták alapján megállapította, hogy a búza férges, azonkívül vegyítve van régi búzával, ennél fogva teljesen jogos a malomnak az az eljárása, hogy a szállítmányt nem vette át.

Hasonló eset ismétlődött meg Komáromban, ahol husz vagonból álló buzaszállítmányt nem vettek át, mert a búza férges volt.

A román exportörök között természetesen óriási konsternációt váltott ki, hogy a szlovenszkói kereskedők visszatartották a búza átvételét. Néhány nappal ezelőtt több román kereskedő megjelent Pozsonyban, hogy személyesen intézzék el a differenciákat. Fáradozásuk hiábavalónak bizonyult, mert a vevők jóminőségű, férgmentes búza szállításához ragaszkodtak. A román exportörök kénytelenek voltak a silány búzát jóval olcsóbb áron eladni.

A nemzetközi gabonapiac. Az európai termény-termést 1931-ben 380-385 millió mázsára becsülik. Ebbe nem tartozik be a Szovjetunió termése. A szovjet termést csak hozzávetőlegesen lehet megállapítani, amennyiben összesen 37 és fél millió hektár területet aratott le. Kanadában a termés gyenge, az Egyesült Államokban 236 millió q. két millióval több, mint az elmúlt évben. az egész világ gabonatermése az eddigi jelek szerint nem bizonyul elegendőnek a szükségletek fedezésére.

Nagyjelentőségű fuzió a román petróleumiiparban. Bukarestből jelentik: Vasilescu Carpen ipar és kereskedelmi miniszter intervjút adott a Neamul Románescnek, amelyben azt a feltűnést keltő nyilatkozatot tette, hogy a petróleumiipar krízisének megoldására a Creditul Minier, a Sondaiul, Petrolul Románesc és Petrol Block fuzió tárgyalásokat folytatnak.

Befejezést nyertek az olasz-román kereskedelmi tárgyalások. Bukarestből jelentik: A román-olasz kereskedelmi tárgyalások befejezettek tekinthetők. A konvenció révén a román termények számára újabb piac nyílik, ami különösen a tengeri exportra bír majd fontossággal.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt.

CLUJ, C.L.L. REG. FERD 7 SZ.

Fióktintézetek: Dej-Dés, Beclean-Betlen, Cehul-Silvaniei-Szilágyveseb Jibou-Zsibó, Zălău-Zilah. Affiliált intézetek: A Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T., Aiud-Nagyenyed és ennek Uioara-Marosujvári fióktintézete

Saját tőkét 60 millió lej

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. Átutalásokat bel- és külföldre legelőnyösebben és legpontosabban eszközöl

Engedélyezett devizahely!

TOZSDE

Bukarest. Francia frank 6.60, font sterling 816, dollár 168, belga frank 23.46, lira 8.81, svájci frank 32.80, cseh korona 4.99¹/₂, shilling 23.69, holland forint 67.85.

Kolozsvár. Márka 40.10, holland forint 68.20, dollár 168¹/₄, font sterling 818, francia frank 6.65, lira 8.85, cseh korona 5, pengő 29.30, dinár 3, shilling 23.72, svájci frank 32.90, zloty 19.50.

Zürich. Holland forint 207, dollár 513.25, font 24.94¹/₄, francia frank 20.12, lira 26.84, cseh korona 15.20, pengő 90.02¹/₂, dinár 9.06, lej 3.05¹/₂, zloty 57.50, shilling 72.15.

Színház—Mozi

Ilhász Aladár színészkepző tanfolyamára beiratkozni lehet úgy kezdők, mint haladók részére mindennap d. u. 4—6-ig. Str. Minerva 1., III. em., 7.

Színház-Mozgó műsora

Pénteken ünnepi diszeldadások 3, 5, 7, 9 órákor az új szezon megnyitása: I. Uj hangos híradó. II. Ileana főhercegnő esküvőjének első teljes, hiteles filmje, az Astra hivatalos felvétele magyar felirásokkal. III. Uj Micki Maus. IV. Betörő! Lilian Harvey és

Willy Fritsch legújabb, szenzációs hangosfilm operettje 10 felvonásban. Helyárak 10 és 20 lej. A filmév legnagyobb slágere!

CORSO-MOZGÓ műsora

Péntek 5, 7, 9 órákor: Egy szív 20 ütemben. Főszereplő: Collen Moore. (Az orgonavirágzás főszereplője.)

Szombat 5, 7, 9 órákor: Egy szív 20 ütemben. Főszereplő: Collen Moore. (Az orgonavirágzás főszereplője.)

Vasárnap 3, 5, 7, 9 órákor: Egy szív 20 ütemben. Főszereplő: Collen Moore. (Az orgonavirágzás főszereplője.)

RADIO MUSOR

Péntek, augusztus 28.

Bukarest. 8.20: Grammfón. 9.40: Stefanovici G. operacénekes hangversenye. 10.15: Cotrus zongoraművész hangversenye orosz és lengyel szerzők műveiből.

Budapest. 9.15: A 2. honvédegyalozred zenekarának hangversenye. 12.05: Eugen Stepart orosz balalajka zenekarának hangversenye. 4: Kovászny Erzi mesél a gyermekeknek. 5: Az alumínium. 5.35: Az Első Budapesti Citerakör hangversenye. 6.35: Hangverseny.

Berlin. 7.20: Uj könyvekről. 9: Mozart-szerenád Salzburgból. 10: Zenekari hangverseny.

Breslau. 7: Vidám énekkari számok grammfónon.

Brünn. 5: Grammfón. 8: Közvetítés Velkából.

Hamburg. 7.30: Zenés egybeállítás. 8: Operaest.

Kassa. 11.30: Grammfón. 7.05: Rádiózenekar.

Kattowitz. 6: Könnyű zene. 8.05: Szimfonikus zene.

Köln, Langenberg. 9: Mozart-szerenád Salzburgból.

Königsberg. 9: Bécsi filharmonikusok Mozart-hangversenye Salzburgból.

Krakkó. 10.30: Táncczene.

Leipzig. 7.30: Könnyű zene.

London. 6.35: Könnyű zene.

Milánó. 7.45: Grammfón.

München. 10.15: Rádiózenekar.

Párizs. 8.45: Kubai dalok.

Pozsony. 6: Magyar óra.

Praha. 2.30: Rádiózenekar. 6.15: Grammfón.

Stuttgart. 7.45: Szimfonikus hangv.

Toulouse. 10.45: Dalok. 11.30: Táncczene.

Varsó. 7.20: Grammfón. 8.15: Hangv. 10.30: Táncczene.

Zágráb. 10.40: Külföldi állomások.

Szombat, augusztus 29.

Budapest. 9.15: A rádió házikvartettjének hangversenye. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 11.10: Nemzetközi vízjelző szolgálat. Vízállásjelentés Magyarországon és németül. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 12.05: Szalónzenekari hangverseny. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 1: Időjelzés, időjárás- és vízállás jelentés. 2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. 3.30: Felvétel és beiratkozás az egyetemekre. Vitéz Nagy Iván dr. előadása. 4.15: Arany János tüzehelye mellől. Mórész Pál előadása. 4.45: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. Hírek. 5: „Erzsök meg a vakors”. Légrádi Halter Jenő elbeszélése. Felolvassa a szerző. 5.30: Rácz Zsiga és cigányzenekarának hangversenye. 6.45: Mit üzen a rádió. 7.45: Szimfoniáadás a Stúdióból. „Gyógyélet”. Utána: 9.40: Időjelzés, hírek, lövésnyeremények. 9.55: Dalok és szanok. Előadja Kökény Ilona. Zongorán kísér Polgár Tibor. Utána: Időjárásjelentés. Majd: Másfélóra könnyű zene.

Bécs. 8.15: Stolz: Mádi című operettje. 10.40: Dostal-zenekar.

Algír. 7.40: Operadalok. 8: Grammfón. 9.30: Zenekari verseny.

Belgrád. 7.30: Rádiózenekar. 10: Nem-

zeti dalok. 10.30: Cigányzene.

Berlin. 6.45: Szonáta-hangverseny. 8: Tarka-est. 10: Táncczene.

Breslau. 7.15: Népszerű zene grammfónon. 8: Tarka-est. 10.45: Táncczene.

Bukarest. 1: Grammfón. 6: Könnyű és román zene. 8: Rádiógyetem. 8.20: Grammfón. 9: Opera.

Frankfurt. 3.13: Ifjúsági óra. 5: Rádiózenekar. 8.30: Katonazene. 11.20: Táncczene.

Kassa. 11.30: Grammfón. 12.30: Rádiózenekar. 5: Hangverseny.

Kattowitz. 4.30: Ifjúsági hangv. 8.15: Népszerű zene.

Köln, Langenberg. 5: Hangverseny. 7.15: Rádiótanácsok. 8: Vidám est.

Königsberg. 4: Fuvós zene. 6.30: Énekkar. 8: Nagy tarka est.

Krakkó. 5.15—7.20: Grammfón. 11: Táncczene.

Leipzig. 4.30: Könnyű zene. 10.30: Táncczene.

Milánó. 4.50: Gépzene. 7.15: Vegyes zene. 7.45: Grammfón. 8.45: Vigjáték.

Apróhirdetések

Szavanként . . . . . 4 Lei
Vastagbetűvel . . . . . 8 Lei
Legkisebb apró, 10 szó . . . . . 40 Lei
Allástkeresőknek 1 szó . . . . . 3 Lei
Vastagbetűvel . . . . . 6 Lei

Csak vasárnapra feladott apróhirdetés 25 százalékkal drágább. Díj előre fizetendő. Csak portóbélyeggel ellátott jelígy leveleket továbbítunk.

Schwartz Ignác kóser vegetárius és terme áthelyezve Calea Regele Ferdinand (volt Wesselényi u.) 23 szám alá. Bejárás Szappan uca felől. Olcsó árak!

Kitűnő kóser házikosztot kaphat kihirdásra is. Str. J. Maniu (Szentegyház u. 6. II. emelet, Páléknál.

Orth כשר izr. háznál 4 gyerek teljes ellátást kaphat. Kepes, Regele Ferdinand 4., emelet.

Keresek zsidó szakácsnőt, ki mindenes mellett egyéb házi teendőket is elvégezne. Cim: Farkas uca 6, földszint 7.

Gimnázista leányt teljes ellátásra elfogad urí család zongorahasználattal Cluj, Str. Baritiu (Malom u.) 10, emelet.

Jólfőző mindenes zsidó szakácsnőt keresek három tagu családnhoz szeptember 1-re. Ertekezni „Libro“-nál, Unió uca 6.

Régi könyveket, könyvtárakat bármilyen nyelven vesz Lepaga antikvárium.

Női konfekció eladókat keresek, elsőrendű erők küldjék be ajánlataikat Ples Gyula céghez, Arad.

כשרה אתרוגים מבחרים למחדרין מן המהדרין וכן פטרואשטן איט נאר בייה דוד קליין צו באקויטן

1—2 urigereket teljes ellátásra elfogadok az iskolaidényre. Feuerstein Cluj, Petőfi uca 18., I. 3.

Iskolás leány teljes ellátást kaphat uricsaládnál. Cim a kiadóban.

1 vagy 2 iskolás fiú ort. kóser zsidó uricsaládnál teljes ellátást kaphat zongora és fürdőszoba használattal. Ertekezni Szappan uca 15.

Egy vagy két iskolás gyermeket teljes ellátásra elfogadok. Szigorú ort. kóser háztartás. Cim: Calea Regele Ferdinand 107., földszint utolsó ajtó.

Gouvernante, idősebb urinő, nevelőnőnek ajánlok uricsaládnhoz. Perfect francia, német. Kitűnő zongoratanárnő. Cluj, Motilor 143.

Bin Witwer 58 Jahre alt, Kinder losert, orthodox religiös gesund Lederfabrikant und tüchtiger Kaufmann, habe Objekt im werte von Lei 2.500.000, welches mit cca. 900.000 Lei belastet ist. Suche eine anständige jüdische Witwe oder ältere Mädel welche über diesen Betrag verfügt, gegen welchen Betrag das ganze Objekt Grundbuecherlich auf Ihren Name überschreiben wird. Das Objekt trägt jährlich an Mietzinsen 120.000 Lei. Korrespondenz in die Administration unter Chiffre „Heirat“.

Üzleti berendezés komplett felszereléssel jó állapotban olcsón eladó. Megtekinthető Str. Paris 38.

Háromszobás komfortos lakás szeptember 1-re kiadó. P. Mihai Viteazul 8.

Izr. uricsalád elfogad iskolás leányokat teljes ellátásba. Kereszt u. 4., jobbbr. első ajtó.

Rohamosan közeledik

Főnyeremény: 1,000.000 Lei
Közel 2000 nyeremény,
2,700.000— lei értékben

Siessen vegyen Zsidó Kórház sorsjegyet!

100 lej egy sorsjegy ára 100 lei!

Postal megrendelésnél az utánvételezési és portóköltéssel együtt is csak 100 lej egy sorsjegy.

Zsidó Kórházegyesület Közponi Sorsjátékintézősége Cluj, Piata Unirii 20.

XIV. ÉVF. Cluj—Kolozsvaros augusztus 28. 1931. 5691 ÉV

Disztör

Boila profess

Egy szebeni vizsgalomból eljárás indult professzor ellen. Személyes fórumon a tét a kolozsvári egyetem tanára ellen. A szebeni kedvtelésére kezdte amelynek során a Boila professzor v. Előbb a célból könyv az Albina banknál, a folyószámlája van, bank egyik igazgató lendülettel csinálják csakugyan komoly b.

Sem prejudikálni kevéssé akarjuk véde professzort. Azt hissz jobban ez ellen. De sége rá. Aki ismeri a segé, tiszta jellemű tett tevékenységét, kétsége sem lehet a credmennyel fog zár glomból bevezetett.

Magához a konkrét szavunk, de annál valóink vannak a je ban, amelynek csak e eset. A Boila profess vizsgálatban lehetett a politikai tendenciá i ilyen „vizsgálat“ a uralma óta. Egy ter lási hadjárat folyik vezetőkemberei ellen.

Semmi kifogásunk gálják az ujonnan sze detét. Sőt kíváncsokn akkor tessék megfele tessék tiz-husz évre den ilyen vagyon ered Nem pedig egyes emb szegyenpadra ültetni. éppen Mihalache vo terjesztett a mostani értelmű javaslatot. Tattam meg azt a kormá volt kedve, vagy bátor felvenni, miért folyam hare nem éppen euró A közéletet megfist fegyverekkel lehet.

A hálás primár vagy a hálátlan

A hálás primár Ion uJ rezsim emelte ki a homályából, vörös szal len érdeme az volt, hog kai hűségét a jelen iránt. Amíg a rezsim történet, Kisenev egyet Most, természetesen. Mint ilyennek, első és tiv gondolata az volt: 6 meg közvetlen főnő Ramnic belügyi almini a hatalomnak — képes szédületesen magas cs Nos, hogyan is róhat másnéppen háláját, min el jötevéjéről?

Csak az uca kijelölé tak nehézségek. Mert a uccák táblái már mind olyan apróbb személyisé Károly király, Ferdina Mihály, stb. A primár usának: Munteanu Ra szerényebb külvárosi u széles boulevardok hel Ionescu primár ezt a ságtalanságot nem túrl ig sem. És a történel hatás sugallatát kövte, uccát Munteanu-Rámnice tette át. Kisenevben kezdve egy széles bule nem Viték Mihály hőst szürke alminiszter na betik.

A történet konkluzója